

DANSKE MUSEER I TAL

BASERET PÅ OPLYSNINGER FRA 2010

INDHOLD

Indledning	3
Museumslandskabet	4
Statslige og statsanerkendte museer i 2010	4
Økonomi	4
Museet som organisation	6
Museernes ejerforhold	6
Museernes besøgsadresser	6
Bestyrelsens sammensætning, køn	7
Bestyrelsens sammensætning, alder	7
Bestyrelsens sammensætning, professionelle kompetencer	8
Medarbejdere	9
Åbningstider	12
Brugere	13
Fysiske brugere	13
Webbrugere	15
Det museumsfaglige arbejde	17
Indsamling og udskillelse	17
Indsamling	17
Udskillelse	18
Registrering	19
Bevaring	21
Samlingernes bevaringstilstand	21
Konserveringsfagligt opsyn	22
Sikring	23
Forskning	24
Formidling	27
Kompetencer	27
Formidlingsarrangementer	28
Særudstillinger	29
Digitale formidlingsprojekter	29
Museernes hjemmesider	30
Outreach	30
Undervisning	30
Forvaltning af den faste kulturarv	35
Generelt	34
Arkæologiske undersøgelser	36
Metodiske overvejelser	38
Bilag	39
Bilag 1. Undersøgelsens spørgeskema	39
Bilag 2. Oversigt over museerne i hver museumskategori	44

INDLEDNING

“Danske museer i tal” er Kulturstyrelsens statistiske årsrapport for de statsanerkendte museer. Den præsenterer nøgletal for museernes faglige arbejde og organisation. Oplysningerne indhentes som et led i Kulturstyrelsens tilsyn med museerne.

“Danske museer i tal” følger op på flere af de anbefalinger, der er blevet givet til museumsområdet de seneste ti år i blandt andet “Udredning om bevaring af kulturarven” (2003), “Udredning om museernes formidling” (2006), “Forskningsstrategi for Kulturministeriets område” (2009) og “Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner” (2010).

Denne udgave af “Danske museer i tal” er baseret på tal fra 2010. Den bygger på museernes besvarelse af Kulturstyrelsens spørgeskema¹. Alle statsanerkendte museer besvarede spørgeskemaet med undtagelse af fem museer, som på grund af fusioner ikke kunne svare². Oplysningerne fra spørgeskemaet er suppleret af informationer, som museerne løbende indsender til Kulturstyrelsen.

Det er Kulturstyrelsens forventning, at Danske museer i tal kan være med til at sikre et fortsat fokus på museernes opgavevaretagelse og resultater. Samtidig giver rapporten museerne mulighed for at sammenligne sig med de øvrige museer, så det enkelte museum kan identificere eventuelle udviklingspotentialer.

Rapporten er opdelt i ti afsnit. De første tre afsnit introducerer museumslandskabet, museernes organisation og deres brugere. De næste fem belyser museernes varetagelse af de lovbestemte hovedområder: Indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Et afsnit belyser museernes arbejde i henhold til museumslovens kapitel 8 om den faste kulturarv. Det sidste afsnit beskriver en række metodiske overvejelser ved brugen af museernes indberettede tal.

¹ Spørgeskemaet fremgår af bilag 1.

² De fem museer, som blev fritaget fra at svare på grund af fusioner, er: Bymuseet i Århus, Djursland Museum, Museet Færggården, Odder Museum og Reventlow-Museet.

MUSEUMSLANDSKABET

Dette afsnit beskriver museerne efter deres faglige kategorier, tilskudsgrundlag og økonomi.

Statslige og statsanerkendte museer i 2010

I 2010 var der i Danmark syv statslige museer under Kulturministeriet og 116³ statsanerkendte museer. Af de statsanerkendte museer var 73 kulturhistoriske, 31 var kunstmuseer, to var naturhistoriske museer og fem museer indeholdt flere faglige kategorier. I det følgende vil museerne med flere kategorier blive benævnt blandede. Det fremgår af bilag 2 hvilke museer, der indgår i de forskellige kategorier.

De syv statslige museer deltog ikke i undersøgelsen. De indgår derfor ikke i nærværende rapport.

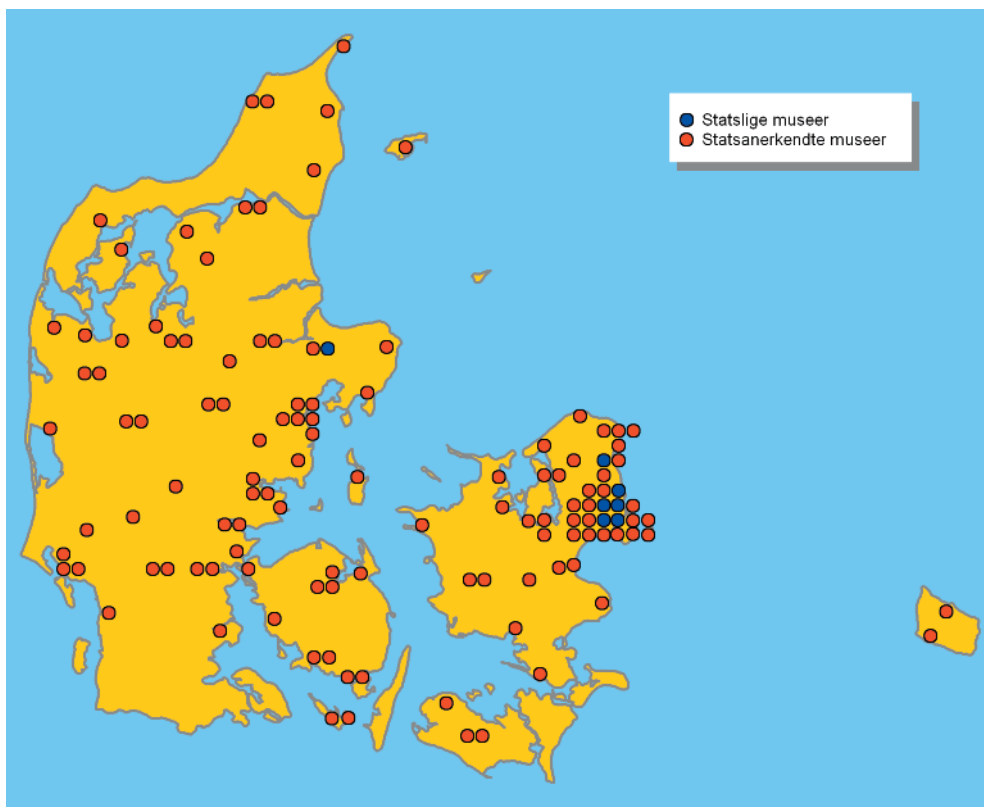
Økonomi

De statsanerkendte museer modtager stats-tilskud efter museumslovens § 15, § 16 eller efter begge tilskudsparagraffer. Stats-tilskud efter § 15 beregnes med udgangspunkt i det ikke-statslige tilskud til museet. Tilskud efter § 16 ydes til museer, der løser en særlig opgave. § 16-tilskuddet er individuelt fastlagt på finansloven. I 2010 modtog 91 museer tilskud efter § 15. 20 museer modtog statstilskud efter § 16, herunder 15 museer, som modtog tilskud både efter § 15 og § 16.

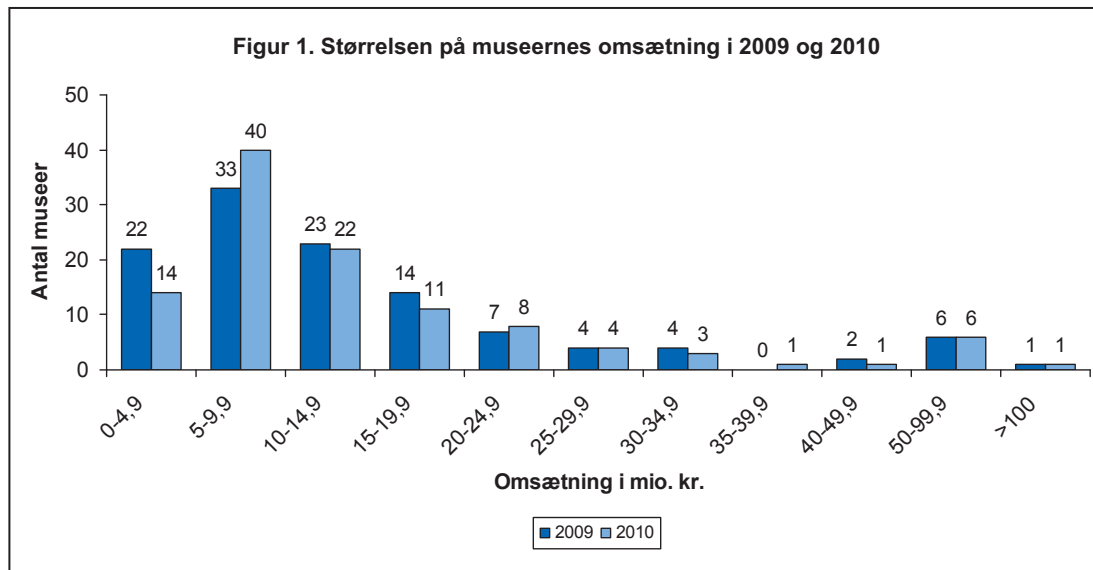
De 111 statsanerkendte museer havde i 2010 en samlet omsætning (bruttoudgifter) på 1.857.879.409 kr.

Vi anvender omsætning opgjort ved museernes bruttoudgifter i det følgende som mål for museernes aktivitet og dermed for

Kort 1: Statslige og statsanerkendte museer under Kulturministeriet. De røde prikker angiver de statsanerkendte museers hovedadresser. De blå prikker angiver de statslige museers hovedadresser

³ I de følgende analyser indgår kun 111 statsanerkendte museer, da Bymuseet i Århus, Djursland Museum, Museet Færggården, Odder Museum og Reventlow-Museet ikke deltog i undersøgelsen pga. fusioner.

deres størrelse. Det skyldes, at museernes regnskaber i almindelighed balancerer. Deres bruttoudgifter er derfor en afspejling af den ressourcemæssige ramme, museerne har til rådighed. (Læs mere om de metodiske overvejelser for det valgte størrelsesmål i afsnittet: "Metodiske overvejelser" sidst i rapporten). Figur 1 viser de statsanerkendte museers omsætning i 2009 og 2010 målt ved deres bruttoudgifter (Bemærk: Intervallerne på x-aksen ikke er lige store).

Den gennemsnitlige omsætning på et statsanerkendt museum var i 2010 på 16,7 mio. kr. Figur 1 viser en betydelig spredning på museernes omsætning. Der er dog en overvægt af museer med omsætningstal under 20 mio. kr., idet knap 78% af museerne

havde en omsætning på under 20 mio. kr. Ét enkelt museum havde en omsætning på over 100 mio. kr. Figur 1 viser også, at gruppen med de allermindste museer, som har en omsætning på under 5 mio. kr., er faldet med en tredjedel fra 2009. Til gengæld er antallet af museer med en omsætning på 5-9,9 mio. kr. steget.

De 111 statsanerkendte museer modtog i 2010 i alt 395,7 mio. kr. i statsligt driftstilskud. De modtog desuden 583,9 mio. kr. i kommunalt driftstilskud.

I 2010 fik de statslige og statsanerkendte museer bevilliget 60,6 mio. kr. i tilskud fra Kulturarvsstyrelsens puljer. Bevillingerne fra puljerne fremgår af tabel 1.

*Tabel 1.
Bevillinger fra
puljer i 2010*

Puljer	Bevilliget i mio. kr.
Museumslovens § 16 stk. 2 og 3 (Rådighedssum, Erhvervelsessum, Hastesum og Udviklingspulje)	26,1
Puljer i forbindelse med bevaringsplanen (Bevaringspuljen og Puljen til elektronisk registrering)	7,9
Formidlingsplanens 5 puljer (Udvikling af museernes formidling, Udvikling af nye undervisningstilbud, Forskning i formidling, Kvalitative brugerundersøgelser, International erfaringsudveksling)	20,8
Digitaliseringspuljen	5,8

MUSEET SOM ORGANISATION

Afsnittet belyser museernes ejerforhold, aktivitetsadresser og tilgængelighed. En række forhold om museernes ledelser og medarbejdere bliver også behandlet.

Museernes ejerforhold

I henhold til museumsloven kan et statsanerkendt museum være foreningsejet, selvejende eller kommunalt ejet. Figur 2 viser, at selveje er langt den hyppigste ejerform, idet 74% af museerne er selvejende institutioner.

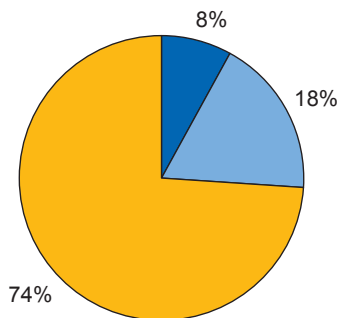
Gennem en årrække har der været en tydelig bevægelse fra foreningseje mod selveje eller kommunalt ejerskab. Det fremgår af museernes indberetninger til Danmarks Statistik.

Museernes besøgsadresser

Et statsanerkendt museum er efter museumsloven én institution med én ledelse, ét personale, ét budget og ét regnskab. Men museet kan godt have flere afdelinger og aktivitetsadresser. I 2010 havde hvert statsanerkendt museum i gennemsnit 3,2 bemandede besøgsadresser.

Tabel 2 viser, at de 73 kulturhistoriske museer i gennemsnit driver og bemander knap fire besøgssteder hver. Museerne med blandede kategorier har ni besøgsadresser i gennemsnit, ofte fordi der er tale om museer, der er fusioneret af statsanerkendte museer af flere kategorier til store museer. Kunstmuseerne har typisk kun en enkelt besøgsadresse.

Figur 2. Ejerform på de statsanerkendte museer

■ Foreningsejede ■ Kommunal ejede ■ Selvejende

Tabel 2.
Museumskategori-
ernes gennem-
snitlige antal
besøgsadresser

Museumskategori	Gennemsnitlige besøgsadresser
Kultur	3,8
Kunst	1,1
Natur	1,5
Blandet	9,0

En række af de kulturhistoriske museer har et eller flere lokalhistoriske arkiver, der er afdelinger af museet. Et enkelt museum har 6 bemandede arkiver tilknyttet. Museerne har i alt tilknyttet 56 bemandede arkiver.

Bestyrelsens sammensætning, køn

Alle statsanerkendte museer er ledet af en bestyrelse, der er ansvarlig for museets drift. Museets lokale tilskudsydende myndigheder skal være repræsenteret i bestyrelsen med mindst ét medlem. Det fremgår af museumsloven. Udpegningsgrundlaget for den øvrige bestyrelse skal fremgå af museets vedtægter.

Museumsloven rummer ingen bestemmelser om kønsfordelingen i bestyrelsen, men det fremgår af Kulturministeriets "Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner", at bestyrelsen bør sammensættes under hensyn til behovet for mangfoldighed i forhold til køn, alder og etnicitet. Det fremgår desuden af Ligestillings-

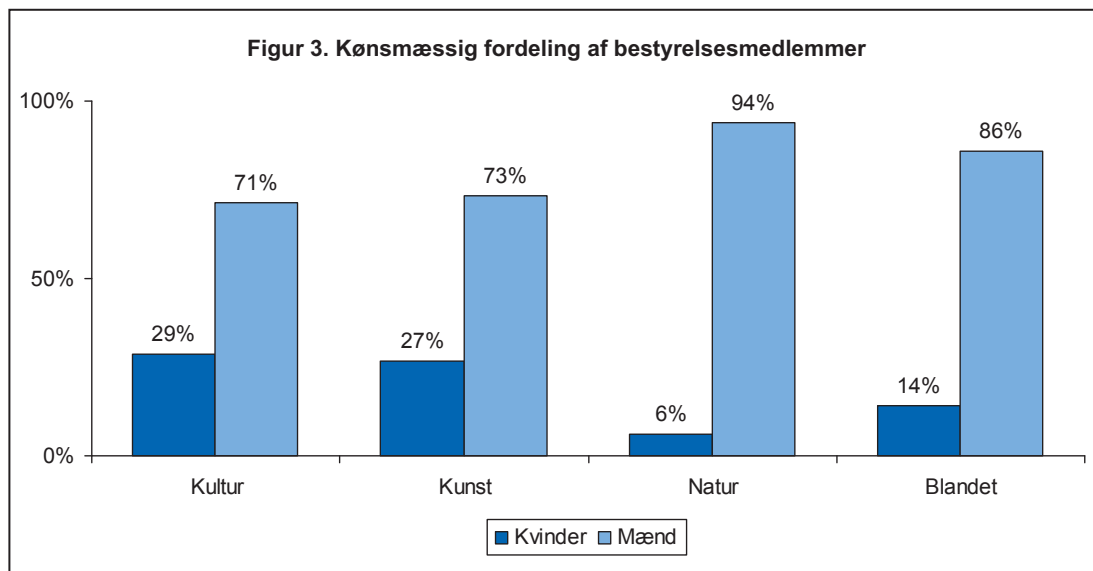
loven, at offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning. Kulturstyrelsen anbefaler, at de statsanerkendte museers bestyrelser følger ovenstående retningslinjer og bestemmelser.

De statsanerkendte museer har tilsammen 904 bestyrelsesmedlemmer, hvoraf 27% er kvinder, og 73% er mænd.

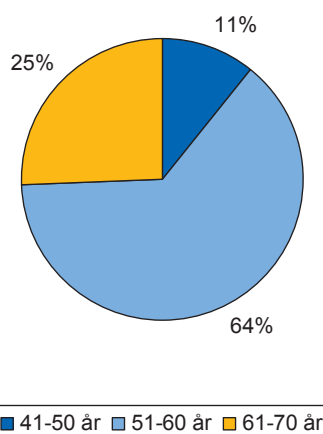
Figur 3 viser, at sammensætningen af kvinder og mænd i museernes bestyrelser ikke lever op til anbefalingerne om en ligelig kønsfordeling i nogen af museumskategori-erne. De to naturhistoriske museer og de blandede museer har en særlig udfordring.

Bestyrelsens sammensætning, alder

Den gennemsnitlige alder for et medlem af en museumsbestyrelse var 58 år i 2010. Til sammenligning var gennemsnitsalderen for valgte kommunalbestyrelsesmedlemmer ved 2009-valget 50,2 år⁴.

⁴ Kilde: Danmarks Statistik: "Valgene til kommunalbestyrelser og regionsråd 17. nov. 2009"

Figur 4. Aldersgennemsnit i museernes bestyrelser

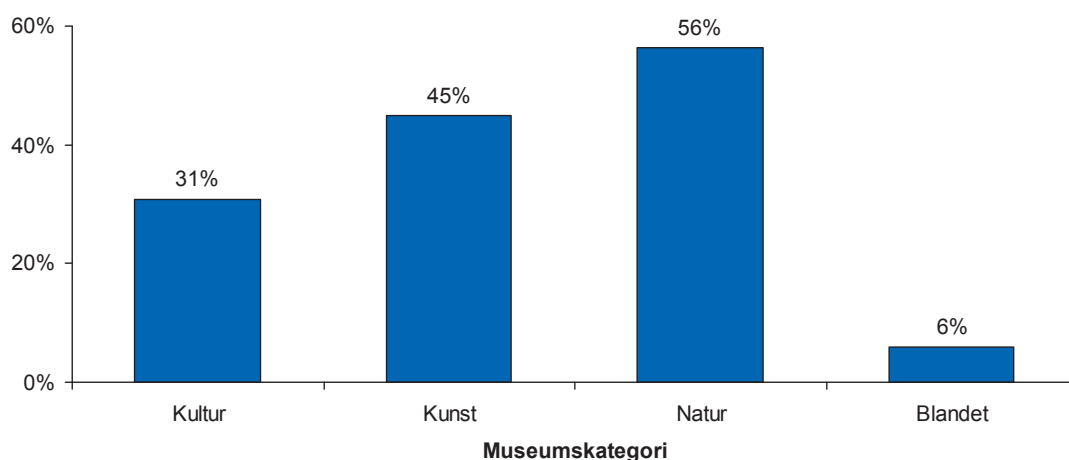
Figur 4 viser, at den typiske aldersklasse for et bestyrelsesmedlem var 51-60 år i 2010.

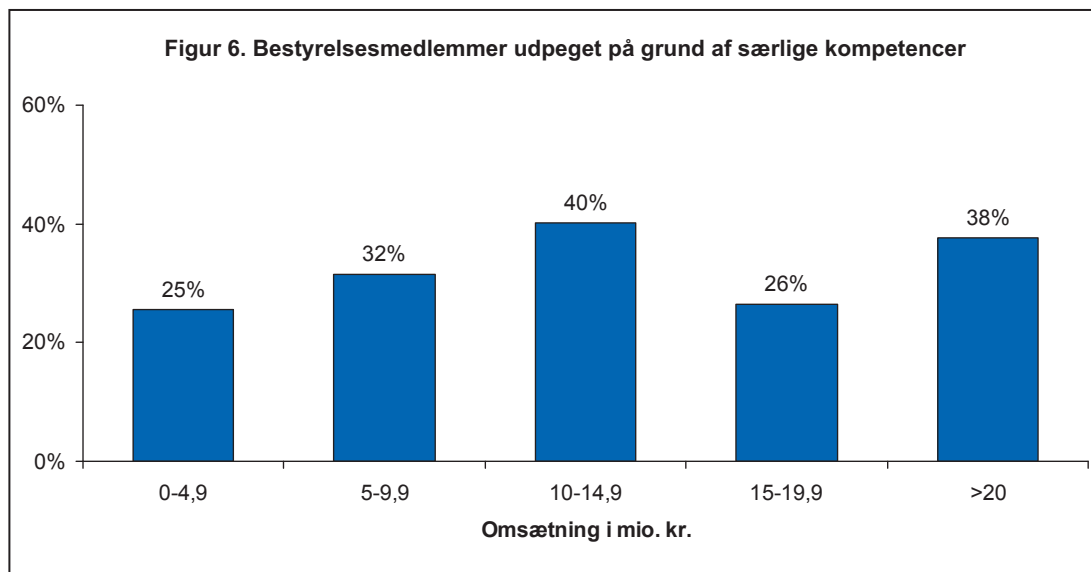
Bestyrelsens sammensætning, professionelle kompetencer

Det fremgår af Kulturministeriets: "Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner", at bestyrelserne bør arbejde på at styrke deres ledelsesmæssige kompetencer med henblik på professionalisering

og kvalitetssikring af institutionerne. Det anbefales, at der i bestyrelsen er personer med den fornødne ledelsesmæssige, kultur/kunstfaglige, politiske, forretningsmæssige, juridiske og økonomiske baggrund.

Figur 5 viser andelen af bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer i forhold til museumskategori. Figuren viser, at især de blandede museer er udfordrede på dette område.

Figur 5. Bestyrelsesmedlemmer udpeget på grund af særlige kompetencer

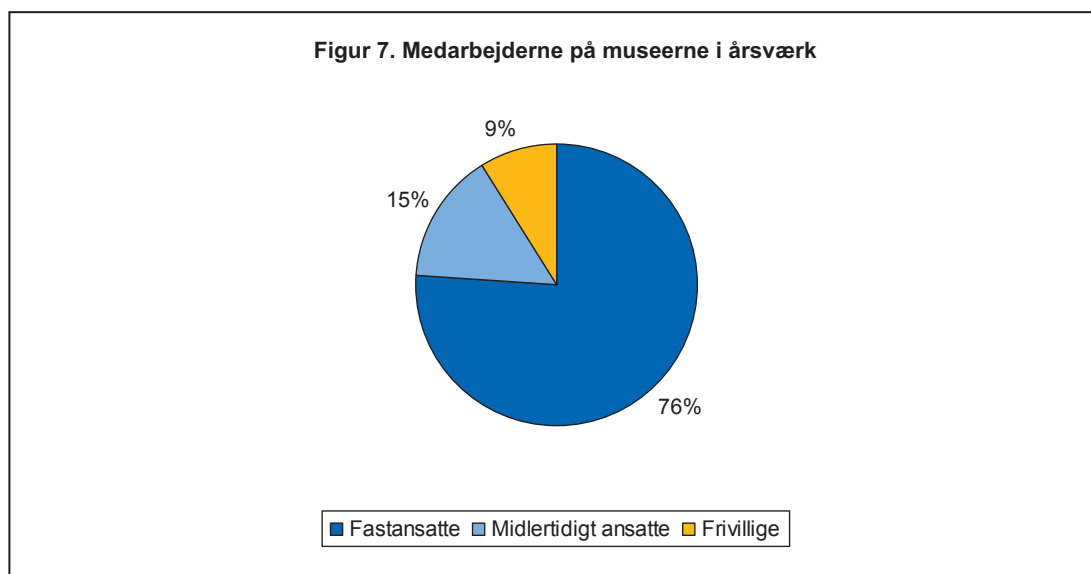
Figur 6 viser, at der i 2010 ikke er en sammenhæng mellem museernes størrelse og andelen af bestyrelsesmedlemmer udpeget på baggrund af særlige kompetencer. Det var tilfældet i 2009, hvor antallet af bestyrelsesmedlemmer udpeget på grund af særlige kompetencer steg i takt med omsætningen, hvis man så bort fra de allermindste museer.

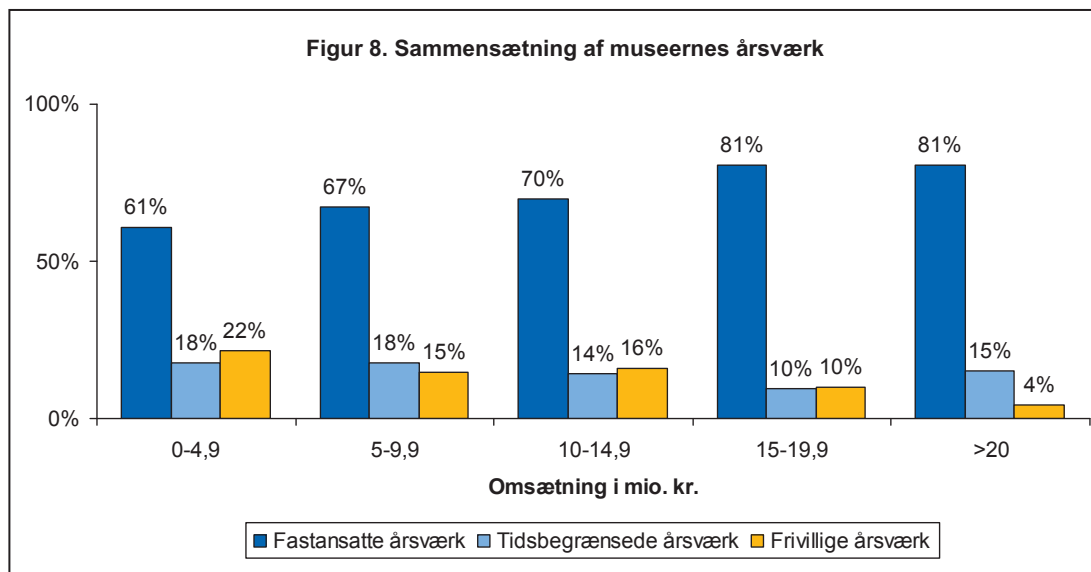
Medarbejdere

De statsanerkendte museer rådede over 3.182 årsværk i 2010. Det er en mindre

nedgang i forhold til 2009, hvor antallet af årsværk var 3.280. 2.422 årsværk var fastansatte. Det svarer til, at museerne i gennemsnit havde 21,8 fastansatte årsværk, hvilket er status quo i forhold til tallene fra 2009.

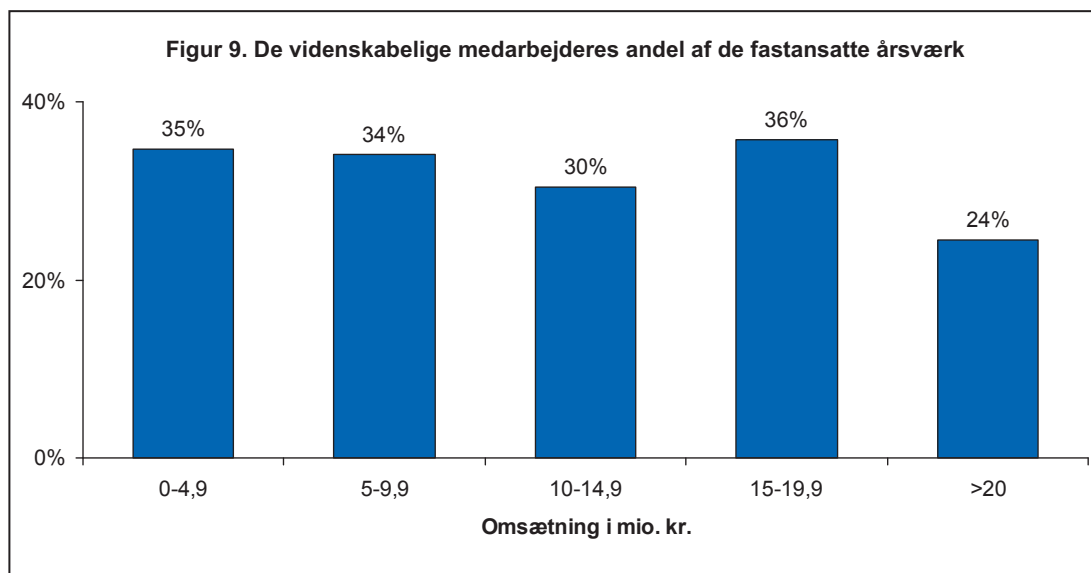
Figur 7 viser fordelingen af museernes medarbejdere, inklusive de frivillige, selv om de ikke har et egentligt ansættelsesforhold på museet. Figuren viser, at hovedparten af museernes årsværk udføres af fastansatte, det vil sige af medarbejdere, der ikke er ansat tidsbegrænset.

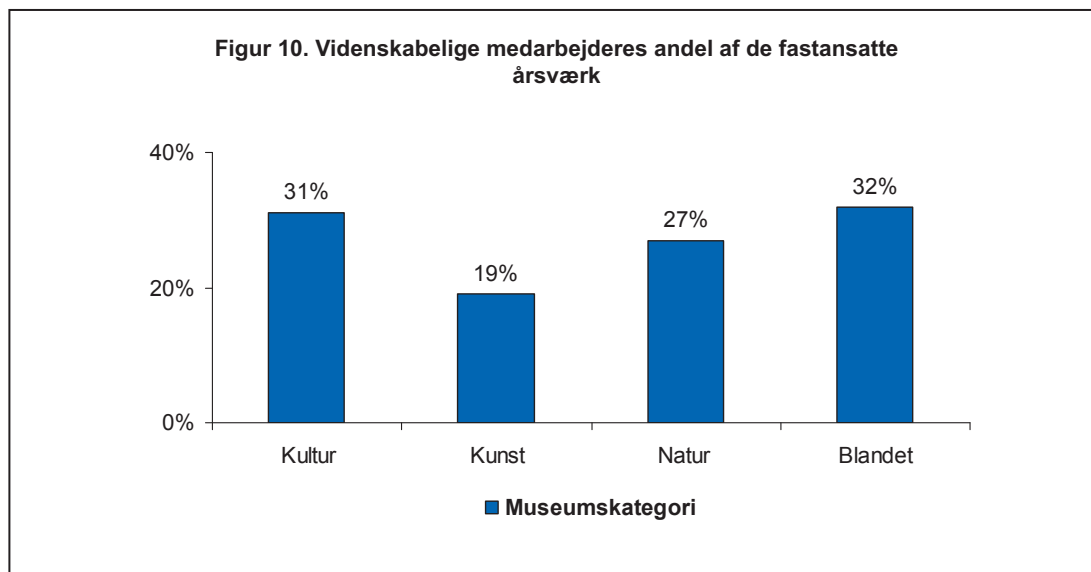

På figur 8 ses det, at sammensætningen i museernes arbejdskraft ændres i takt med omsætningen. Andelen af frivillige falder, når museernes omsætning stiger, og andelen af fastansatte stiger med omsætningen.

Figur 9 viser, at der ikke er sammenhæng mellem museernes omsætning og andelen af videnskabelige medarbejdere blandt de fastansatte årsværk.

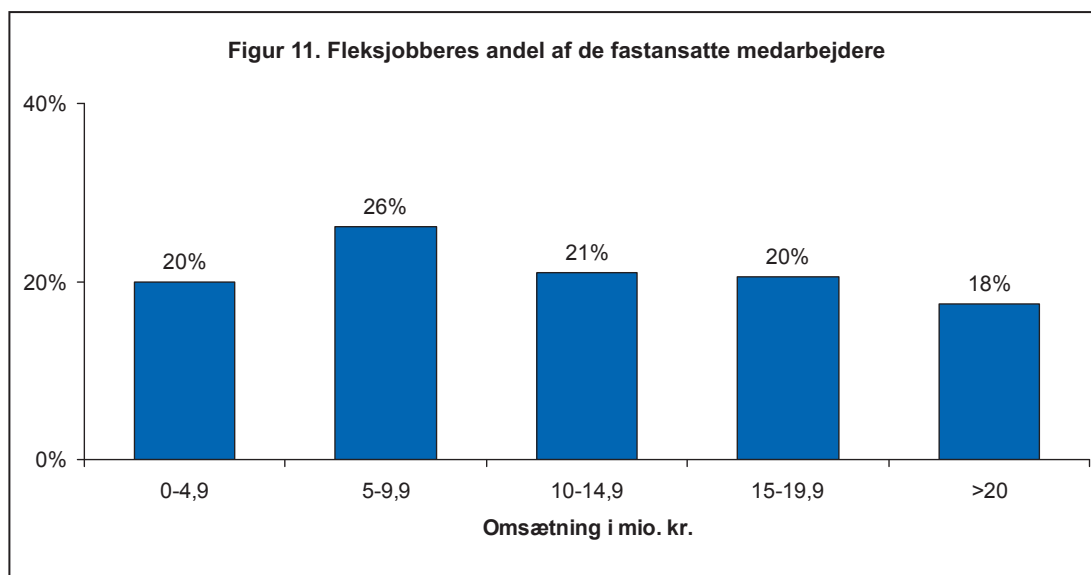

Figur 10 viser, at på de kunst- og naturhistoriske museer er de videnskabelige medarbejderes andel af de fastansatte årsværk lavere end på kulturhistoriske museer og på museer af blandet kategori.

Figur 11 viser, at der er en tendens til, at andelen af de fastansatte medarbejdere i fleksjob eller lignende ordninger falder, når omsætningen stiger. De mindste museer med en omsætning under 5 mio. kr. afviger dog fra det generelle billede.

Der var i alt 286 frivillige årsværk på de statsanerkendte museer i 2010. Det er en stigning på 11% siden 2009.

Tabel 3. Frivilliges andel af årsværkerne i de forskellige museumskategorier

Museumskategori	Frivilliges andel af kategoriernes samlede årsværk
Kultur	17,2%
Kunst	1,6%
Natur	2,2%
Blandet	7,5%

De frivillige udgør 12% af museernes samlede antal årsværk. I tabel 4 ses, at andelen af frivillige ikke kun er afhængig af museets størrelse, den varierer også mellem museumskategorierne. Relativt set – og i absolutte tal – er langt de fleste frivillige på de kulturhistoriske museer og færrest på kunstmuseerne og de naturhistoriske museer.

Åbningstider

Museumsloven foreskriver, at museer skal være tilgængelige for offentligheden ved forud bekendtgjorte åbningstider. Traditionelt har museerne løftet opgaven ved at holde åbent i dagtimerne, undtagen på mandage.

“Danske museer i tal” supplerer Danmarks Statistiks opgørelse over museernes åbningstimer ved at sondre mellem åbnings-tider før kl. 16.00 og efter kl. 16.00, hvor flere har fri fra arbejde og derfor har bedre mulighed for at bruge museet.

Museernes indberetninger viser, at 100 statsanerkendte museer havde åbent efter kl. 16.00 i 2010. De havde i alt 20.070 åbningstimer efter kl. 16.00. Det svarer til 201 timer i gennemsnit pr. museum med åbningstider efter kl. 16.00. 11 museer havde ikke åbent efter kl. 16.00 i 2010. Det svarer til 10 % af museerne. 13 museer havde åbent i under 20 timer efter kl. 16.00. Det svarer til 12 % af museerne.

Museerne havde åbent i 92.396 timer i weekender inden kl. 16.00. Det svarer til 832 timer pr. museum i gennemsnit.

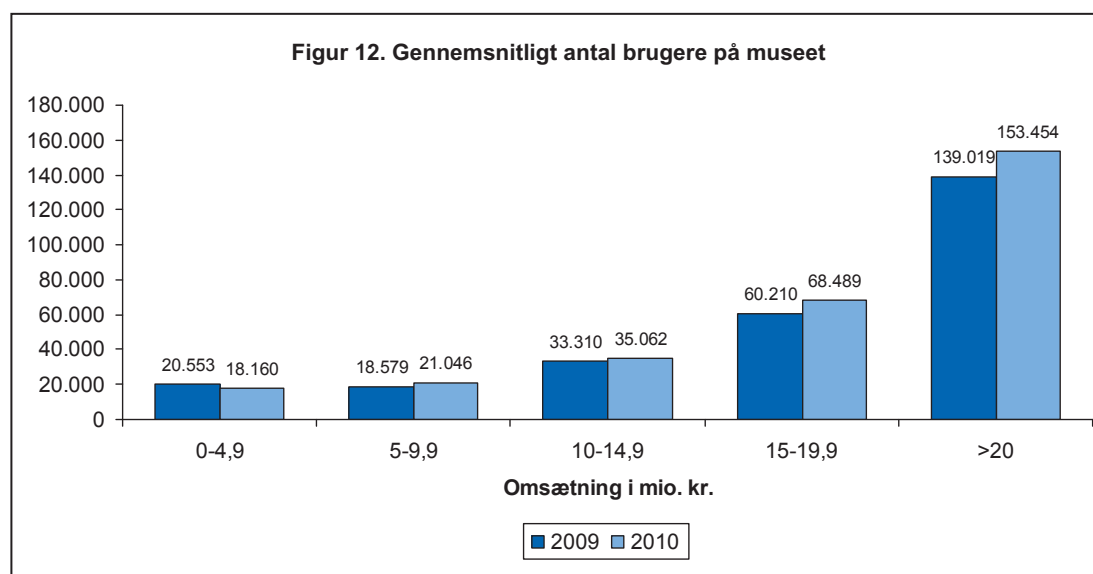
BRUGERE

Fysiske brugere

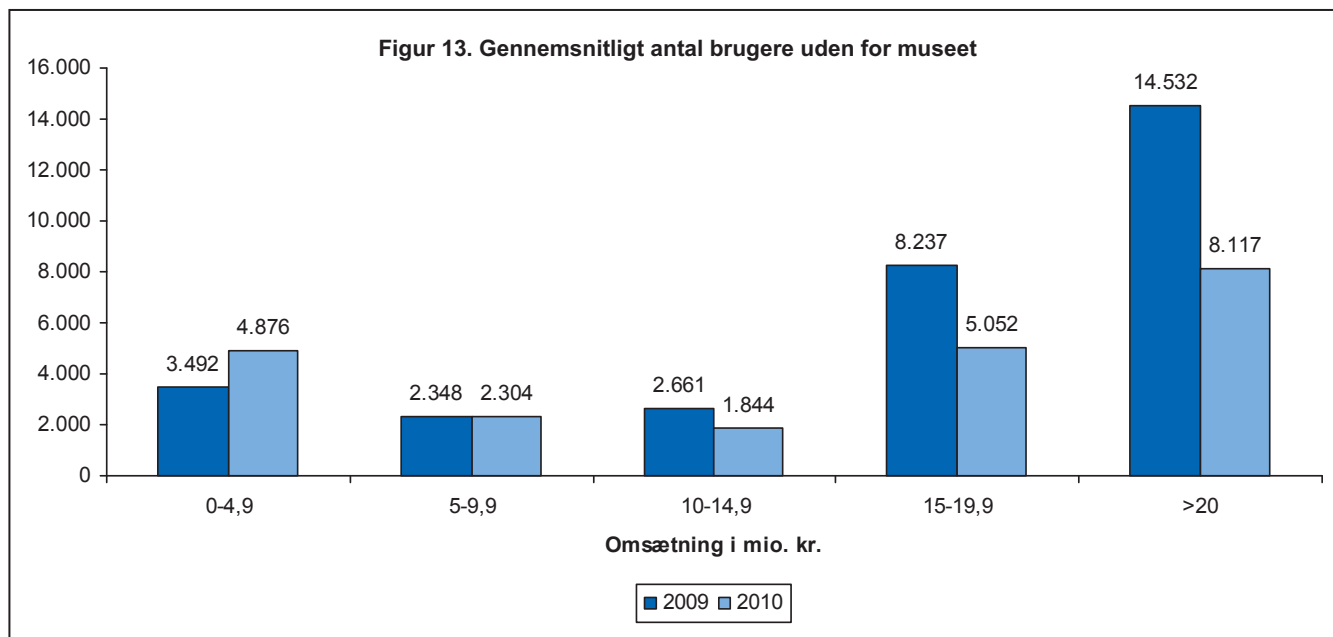
Museernes fysiske brugere defineres i "Danske museer i tal" som de besøgende på museet plus deltagerne i museets annoncerede, offentlige museumsarrangementer uden for museet. I 2010 havde museerne 6.752.790⁵ brugere. Det er en stigning på godt 740.000 brugere eller 12,3% siden 2009. I gennemsnit havde museerne 60.836 brugere.

110 af museerne havde opgjort deres brugere uden for museet. De havde i alt 449.081 brugere uden for museet. Det er et fald på 158.000 brugere siden 2009. I gennemsnit havde de museer, som opgjorde antallet, 4.083 brugere uden for museet.

Figur 12 viser, at der er en klar sammenhæng mellem museernes størrelse målt ved deres omsætning og antallet af brugere på museet. Jo større omsætning, des flere brugere. Hvis man ser bort fra de mindste museer, er det gennemsnitlige antal brugere på museerne steget fra 2009 til 2010 inden for alle omsætningskategorier.

⁵ Dette tal afviger fra Danmarks Statistiks besøgstal, der også indeholder besøgstal for de statslige museer og for statsstøttede museer, der hverken er statslige eller statsanerkendte.

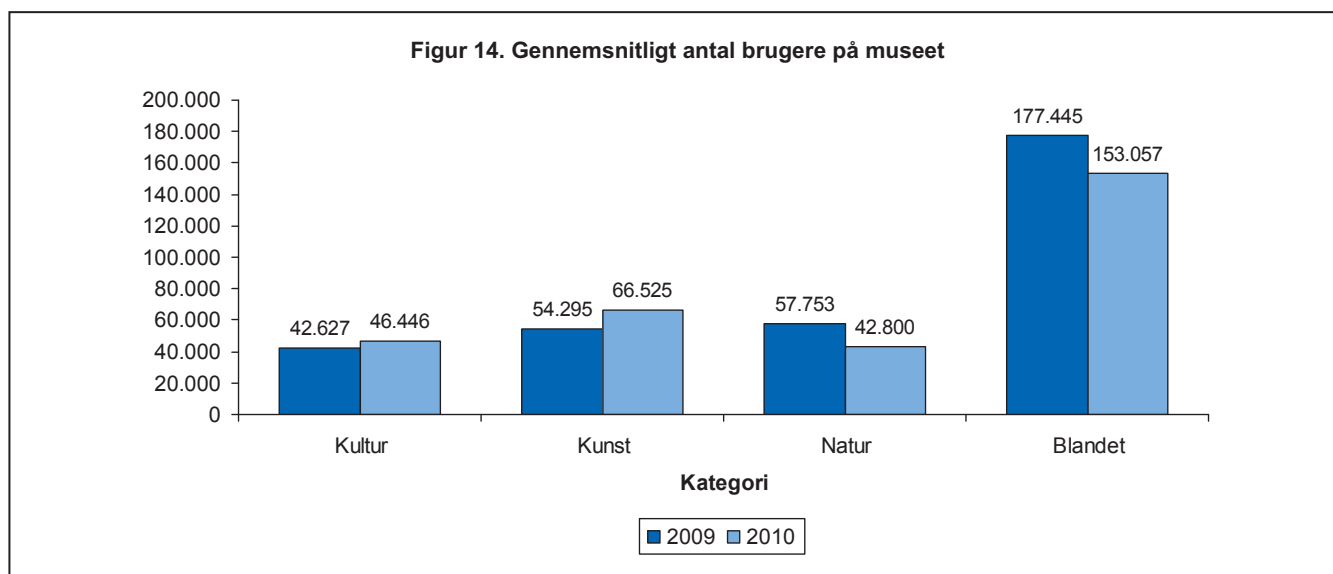

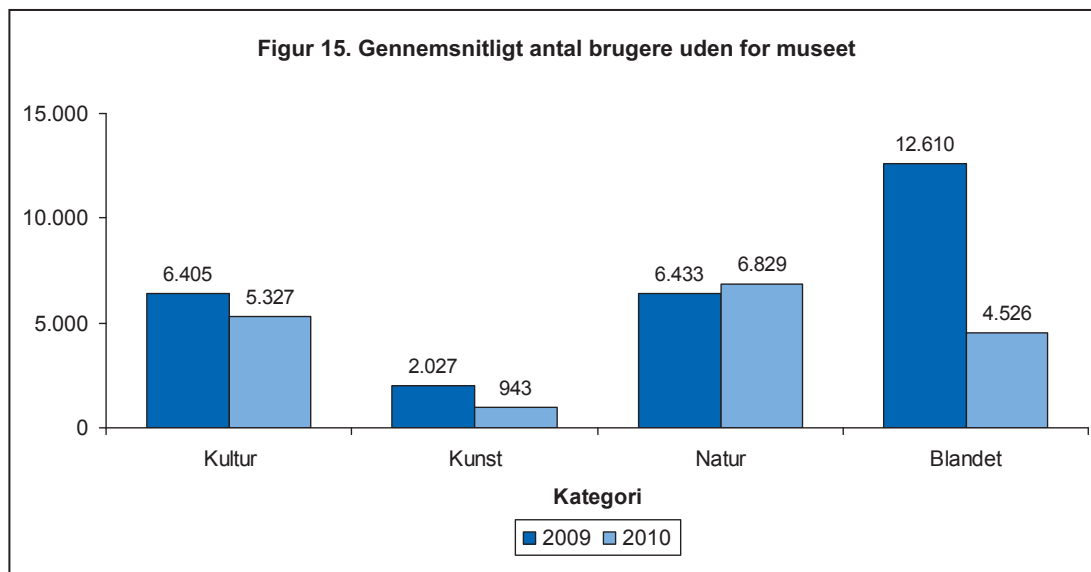
Der er derimod ingen sammenhæng mellem museernes størrelse og antallet af brugere af annoncerede arrangementer uden for museerne i 2010 (se figur 13).

På figur 14 ses, at den blandede museums-kategori i gennemsnit havde flest brugere på museet i både 2009 og 2010. Det kan skyldes, at museerne i denne kategori typisk er fusionsmuseer med flere aktivitetsadresser, og at de alle har en omsæt-

ning på mere end 10 mio. kr. Kunstmuseerne og de kulturhistoriske museer har siden 2009 overhalet de naturhistoriske museer, så de i 2010 havde flere brugere end de naturhistoriske museer.

På figur 14 og 15 ses, at alle museums-kategorier har markant flere brugere på museet i forhold til brugere af annoncerede arrangementer uden for museerne.

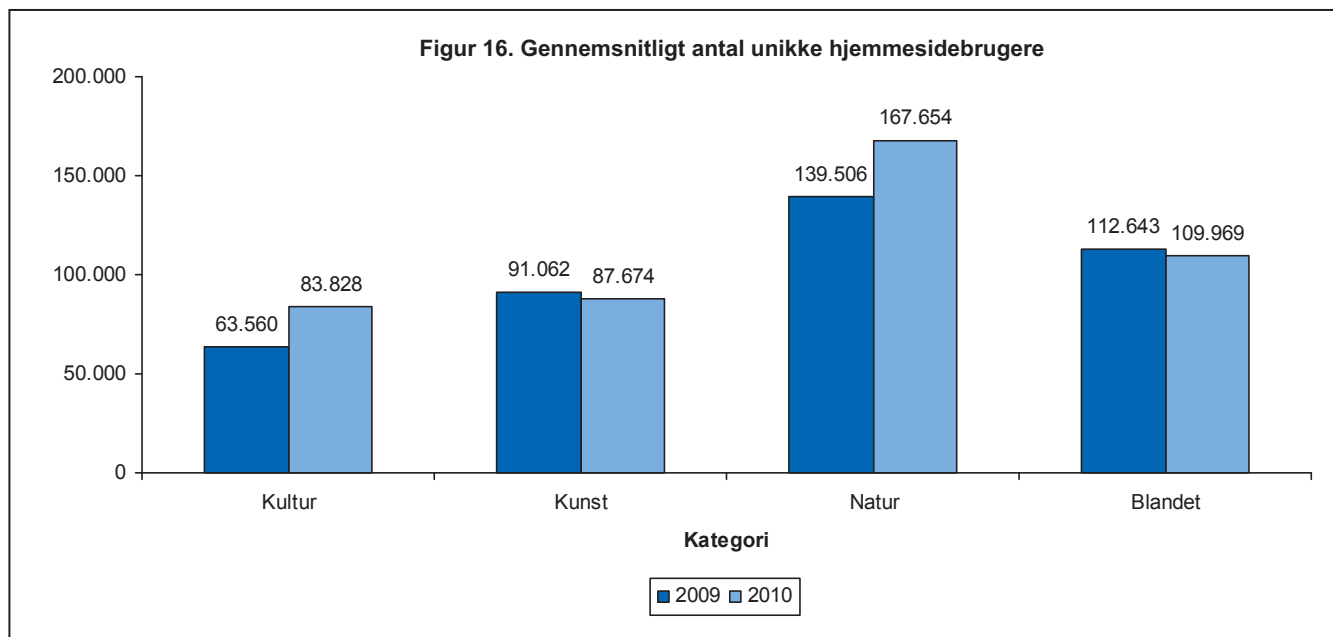

Af figur 15 ses, at antallet af brugere til arrangementerne uden for museet er steget med 6% fra 2009-2010 på de naturhistoriske museer. På museerne inden for de øvrige kategorier er antallet af brugere til arrangementer uden for museet derimod faldet. På de kulturhistoriske museer er de faldet med 17%. På kunstmuseerne er de faldet med 54%. På museer af blandet kategori er de faldet med 64%. Det store fald på museerne af blandet kategori skyldes primært, at ét museum har haft et meget markant fald i brugerne uden for museet. På de øvrige museer af blandet kategori er antallet af brugere uden for museet faldet med under 2%.

Webbrugere

Internettet er en vigtig kommunikations- og formidlingsmæssig platform for museerne. Det er derfor væsentligt at få belyst, i hvilket omfang museet og dets brugere "mødes" på hjemmesiden. 93 museer oplyser, at de i 2010 havde 8.198.208 unikke hjemmesidebesøg. Det er en stigning på 14% siden 2009. I gennemsnit har hvert museum, som opgør sine brugere på hjemmesiden, 88.153 unikke besøg.

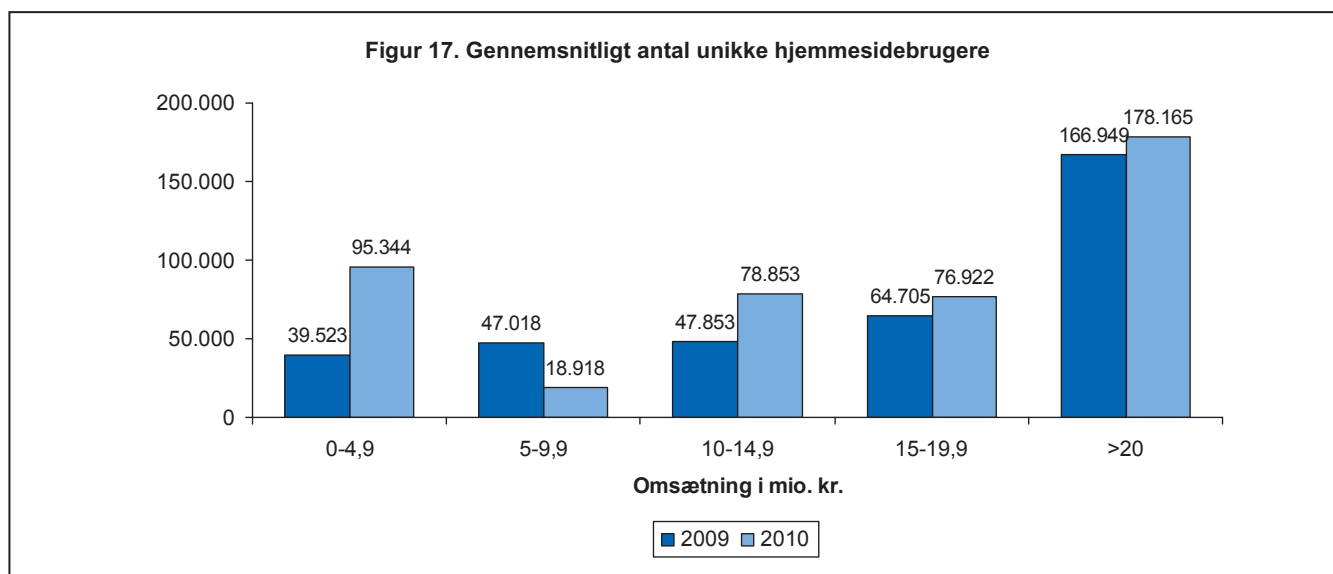
18 museer opgjorde ikke antallet af hjemmesidebrugere i 2010. Det er et overraskende højt tal i betragtning af internettets betydning for kommunikation og formidling. Alle naturhistoriske og blandede museer opgjorde antallet af hjemmesidebrugere, mens 19% af de kulturhistoriske museer og 13% af kunstmuseerne ikke har opgjort antallet af hjemmesidebrugere.

Figur 16 viser, at blandt de museer, som har opgjort deres unikke hjemmesidebrugere, har de to naturhistoriske flest brugere. De har cirka dobbelt så mange unikke brugere som de kulturhistoriske hjemmesider, der har færrest. Hvor det gennemsnitlige antal unikke brugere på de kulturhistoriske og naturhistoriske museers hjemmesider er steget fra 2009-2010, er

det faldet svagt på de hjemmesider, som tilhører kunstmuseerne og museerne af blandet kategori.

Figur 17 viser, at der i modsætning til 2009 ikke er en sammenhæng mellem museernes omsætning og antallet af unikke brugere på deres hjemmesider i 2010.

DET MUSEUMSFAGLIGE ARBEJDE

Indsamling og udskillelse

Museernes indsamling af kultur- og naturarv er beskrevet i museumsloven som én af museernes fem hovedopgaver. Afsnittet om indsamling og udskillelse belyser sider af museernes varetagelse af opgaven.

Indsamling

Museerne skal indsamle inden for deres vedtægtsbestemte ansvarsområde, og indsamlingen bør udspringe af museets forskning. Med henblik på at sikre, at indsamlingen finder sted inden for disse rammer, bør museet formulere en indsamlingspolitik, herunder nedskrevne retningslinjer for modtagelse af genstande.

Museernes indberetninger viser, at 83% af museerne har nedskrevne retningslinjer for modtagelse af genstande/værker/præparater. Det er en fremgang siden 2009, hvor 79% af museerne havde nedskrevne retningslinjer for modtagelse. Tabel 4 viser en betydelig variation i, hvor stor en andel af museerne i museums-kategorierne der har nedskrevne retningslinjer for mod-

tagelse. Kun 65% af kunstmuseerne har sådanne retningslinjer mod 89% af de kulturhistoriske og samtlige naturhistoriske og blandede museer. Forklaringen kan være, at kunstmuseernes vedtægtsbestemte ansvarsområder typisk er smallere defineret end de øvrige museums-kategoriers, og at indsamling typisk finder sted ved køb. Der er derfor ikke det samme behov for særskilte retningslinjer på området.

De statsanerkendte museers samlinger omfatter 10-15 mio. genstande, værker og præparater. Antallet afhænger af opgørelsesmetoden. I 2010 indsamlede museerne tilsammen 167.347 genstande, værker eller præparater mod 196.087 i 2009. Det svarer til, at hvert museum i gennemsnit forøgede samlingen med 1.508 genstande, værker eller præparater i 2010. Den gennemsnitlige indsamling og den passive indsamlings andel er opdelt på museums-kategori i tabel 5. Det skal bemærkes, at gennemsnittene dækker over store variationer i indsamlingen, eksempelvis har et naturhistorisk museum indsamlet 2 præparater, mens et andet har indsamlet 70.000.

Tabel 4. Andel museer med skriftlige retningslinjer for modtagelse

	Andel med skriftlige retningslinjer for modtagelse
Kultur	89%
Kunst	65%
Natur	100%
Blandet	100%

*Tabel 5.
Gennemsnitligt
antal indsamlede
genstande, værker
eller præparater i
2010*

Antal indsamlede genstande, værker eller præparater i gennemsnit		Den passive indsamlings andel af den samlede indsamling
Kultur	1.108	6,8%
Kunst	70	18,2%
Natur	35.001	0,1%
Blandet	2.861	0,6%

Af de indsamlede genstande/værker/præparater var 5.998 passivt indsamlet. Den passive indsamling er faldet med 17% siden 2009. Passivt indsamlede genstande er typisk gaver til museet, som derfor ikke indsamles som led i museets forskning. Den samlede passive indsamling i 2010 svarer til, at hvert museum i gennemsnit indsamlede 54 objekter passivt. Tallet dækker over store udsving. På fem museer var hele indsamlingen passiv i 2010. Tabel 5 viser, at de kunsthistoriske museer indsamler mest passivt.

Udskillelse

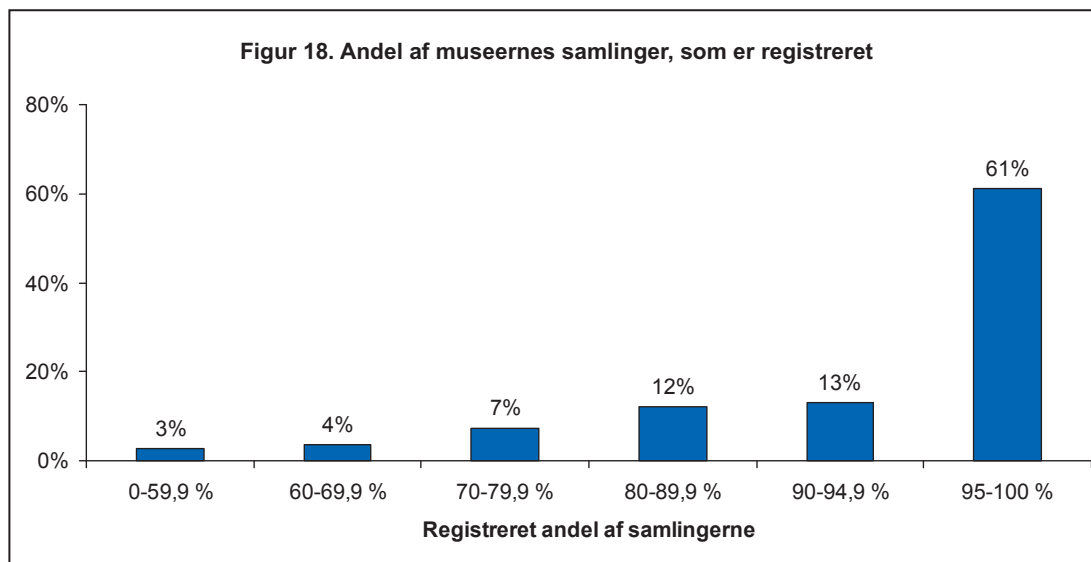
De statsanerkendte museer kan frit udskille fra deres samlinger til statslige og statsanerkendte museers samlinger. Udskillelse til andre formål kan kun ske efter Kulturstyrelsens godkendelse.

“Udredning om bevaring af kulturarven” anbefaler, at museerne:

- forholder sig reflekteret til samlingens sammensætning
- forholder sig til samlingens potentiale for forskning og formidling
- vurderer behovet for udskillelse.

16 museer har udskilt genstande fra samlingerne i 2010. Det svarer til 14% af museerne. 14 af museerne, som udskilte fra samlingen, var kulturhistoriske. To var kunstmuseer. Af de 16 museer, som udskilte, har 11 oplyst, at de tilsammen har udskilt 1445 genstande. Det er omtrent en fordobling i antallet af udskilte genstande siden 2009.

Registrering

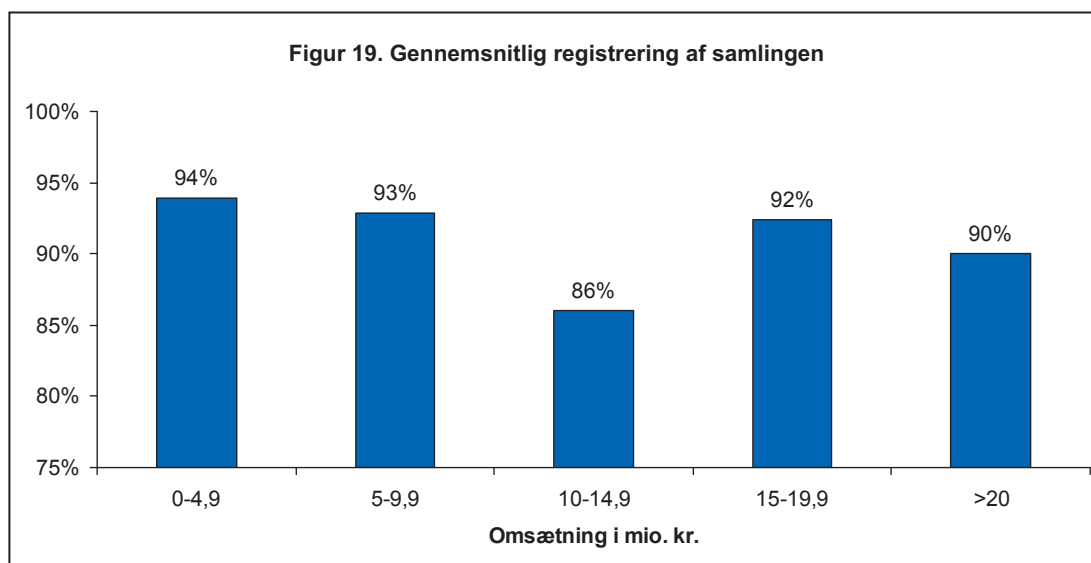

Museerne skal registrere deres samlinger. Det fremgår af museumsloven, at det er en hovedopgave for de statsanerkendte museer. De kunst- og kulturhistoriske museer skal desuden indberette deres registreringsdata til de centrale kulturarvsregistre, Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

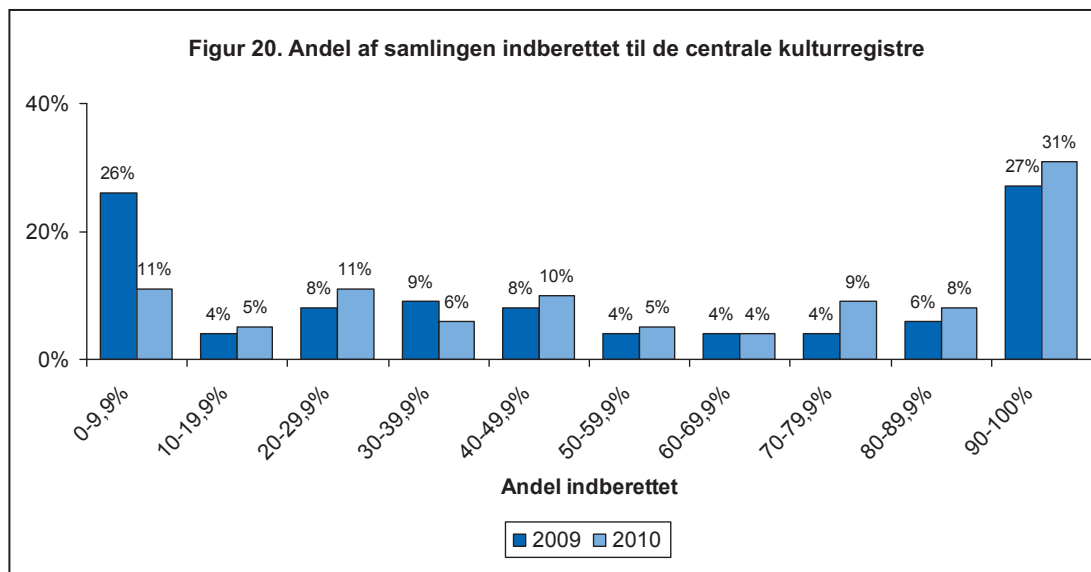
Museerne har i gennemsnit registreret 91% af deres samlinger, analogt eller digitalt⁶.

Af figur 18 ses det, at 74% af museerne har registreret 90-100% af deres samlinger. Kun 3 museer har registreret under 60% af samlingen. Det svarer til 3%.

Af figur 19 ses, at der ikke er nogen sammenhæng mellem museernes omsætning og den andel af samlingen, som museet har registreret.

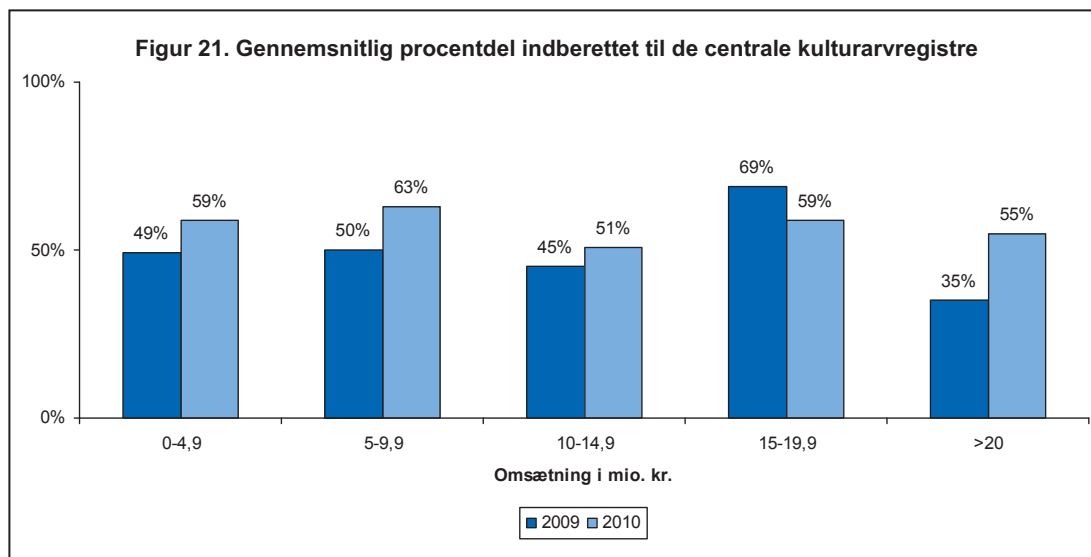
⁶ De naturhistoriske museer og Vikingeskibsmuseet indgår ikke i opgørelsen og i figur 18, 19, 20, 21 og tabel 6

Figur 20 viser en markant fremgang i andelen af samlingerne, som museerne har indberettet til de centrale kulturarvsregistre. Andelen af museer, som har indberettet under 10%, er faldet med 15% fra 2009 til 2010 og andelen af museer, som har indberettet over 70% af samlingen til de centrale kulturarvsregistre, er steget fra 37% i 2009 til 48% i 2010.

Figur 21 viser, at museernes størrelse målt ved deres omsætning ikke er afgørende for, hvor stor en del af museernes samling der er indberettet.

I tabel 6 ses det, at de kulturhistoriske museer har et relativt større indberetnings efterslæb end de øvrige museumskategorier.

Tabel 6. Indberetning til de centrale kulturarvsregistre for hver museumskategori ⁷

	Gennemsnitlig indberetning til de centrale kulturarvsregistre
Kultur	54%
Kunst	68%
Blandet	61%

⁷ De naturhistoriske museer fremgår ikke af tabellen, da de ikke har indberetningspligt.

Bevaring

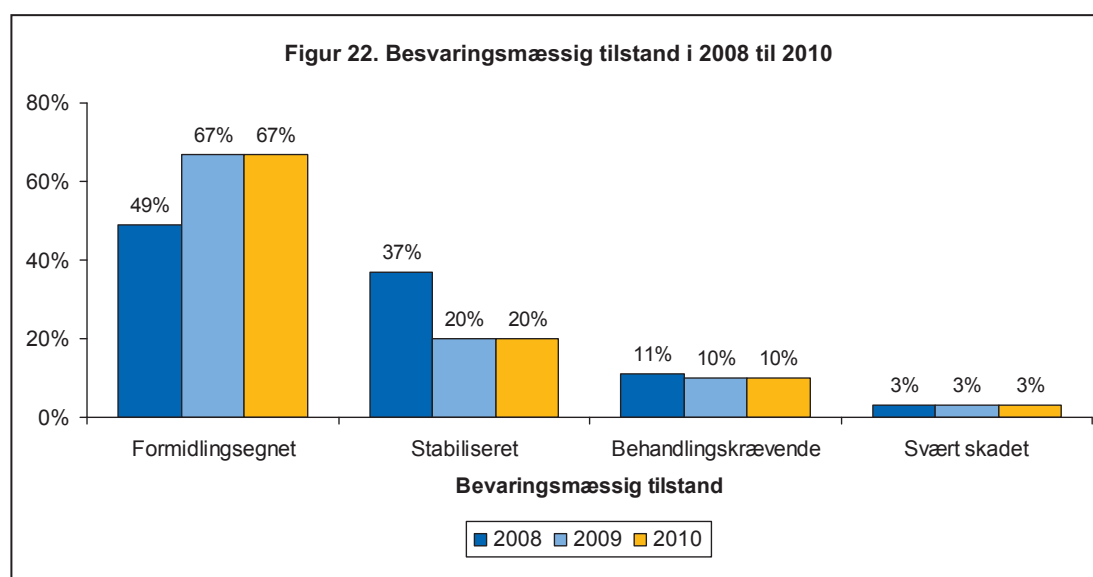
Efter museumsloven er arbejdet med bevaring af samlingerne en hovedopgave for et museum. Bevaringen omfatter opbevaring, sikring, tilsyn og konservering. Arbejdet har til hensigt at sikre samlingens fortsatte tilgængelighed og værdi for forskning og formidling. I Kulturministeriets "Udredning om bevaring af kulturarven" gives en række anbefalinger til museerne vedrørende bevaringsindsatsen.

Museerne har indberettet, hvordan deres samlinger fordeler sig efter bevaringstilstand. Den gennemsnitlige fordeling er vist på figur 22. Figuren viser, at samlingernes bevaringsmæssige tilstand er blevet forbedret fra 2008 til 2009, men den er uændret fra 2009 til 2010 ⁸.

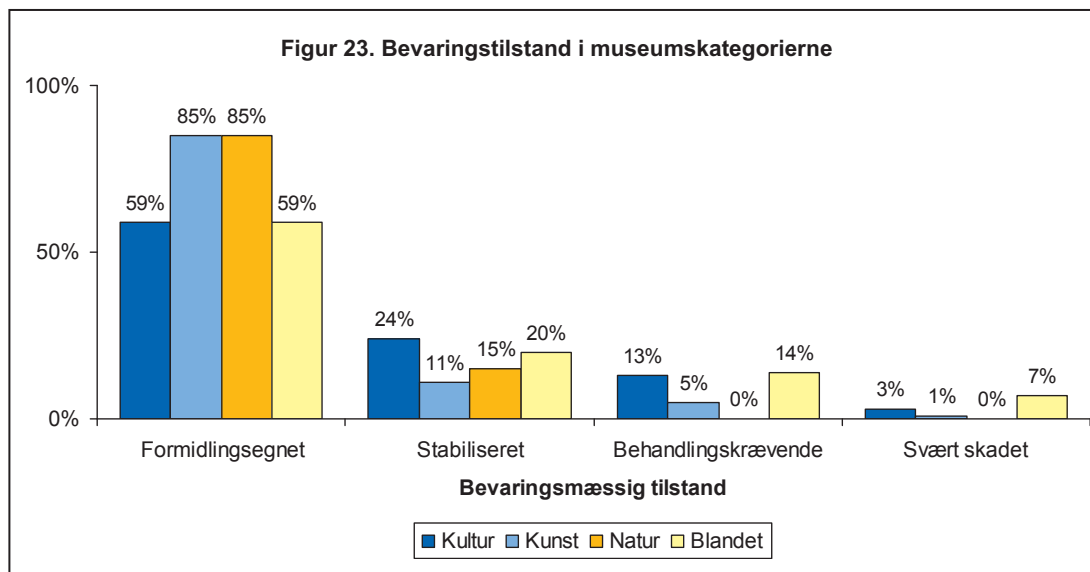
Samlingernes bevaringstilstand

Ifølge "Udredning om bevaring af kulturarven" bør museerne skaffe sig et overblik over samlingernes potentiale for forskning og formidling, herunder et overblik over genstandenes bevaringsmæssige tilstand. Overblikket skal sætte museerne i stand til at prioritere deres bevaringsindsats. Udredningen anbefaler, at museerne kategoriserer samlingerne efter fire bevaringsmæssige tilstande:

- Formidlingseget tilstand
- Stabiliseret tilstand
- Behandlingskrævende tilstand
- Svært skadet tilstand

⁸ Oplysningerne fra 2008 blev indberettet til pilotudgaven af "Danske museer i tal"

Figur 23 viser samlingernes bevaringsmæssige tilstand i de forskellige museumskategorier. Det fremgår, at især de kulturhistoriske og blandede museer har en udfordring i forhold til bevaringsarbejdet. Kunstmuseernes og de naturhistoriske museers samlinger er derimod i en generelt god bevaringsmæssig tilstand.

“Danske museer i tal” viser, at 62 museer (56%) gennemfører konserveringsfagligt opsyn med hele samlingen efter faste terminer. Heraf fører 39 museer også logbog i forbindelse med de faste opsyn.

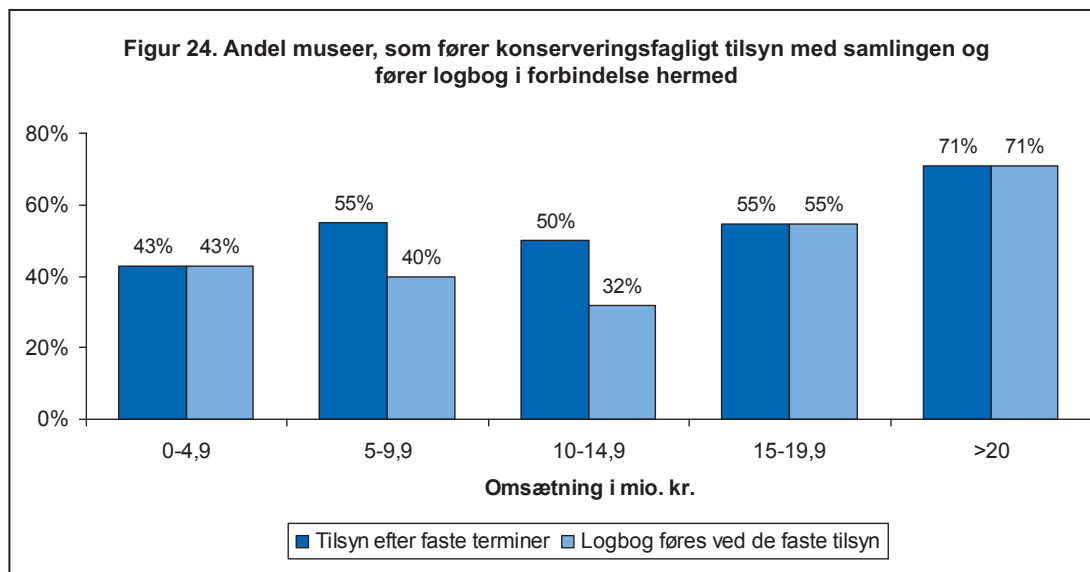
Tabel 7 viser, at en del museer inden for alle kategorier kan forbedre det konserveringsfaglige opsyn med samlingerne.

Konserveringsfagligt opsyn

Et løbende konserveringsfagligt opsyn med museets samlinger er en vigtig del af bevaringsarbejdet. Det giver museet mulighed for at følge samlingens bevaringstilstand over tid, så det kan gribe ind, hvis der sker ændringer.

*Tabel 7.
Konserveringsfagligt opsyn og dokumentation efter faste terminer*

	Logbog ved de faste opsyn	Opsyn efter faste terminer
Kultur	62%	42%
Kunst	39%	32%
Natur	100%	0%
Blandet	60%	60%

Det kan antages, at museerne med høj omsætning har flere ressourcer til at føre regelmæssige konserveringsfaglige tilsyn med samlingerne. Figur 24 viser imidlertid, at der ikke er nogen klar sammenhæng mellem museernes omsætning og deres konserveringstilsyn med samlingerne efter faste terminer.

Sikring

Til museernes bevaringsopgave hører at sikre samlingerne mod brand, tyveri og hærværk. Museerne løfter opgaven med præventive tiltag, der blandt andet omfatter evakueringsplaner, hensigtsmæssige rutiner, opsyn med samlingerne og brand- og tyverialarmer.

Museernes indberetninger viser, at:

- 97% af museerne råder over tyverialarmeringsanlæg med automatisk signaloverførsel til en døgnbemandet vagtcentral
- 67% af museernes tyverialarmeringsanlæg dækker hele samlingen
- 96% af museer råder over brandalarmeringsanlæg med automatisk signaloverførsel til en døgnbemandet vagtcentral
- 60% af museernes brandalarmeringsanlæg dækker hele samlingen
- 60% af museerne gennemfører årlige brandøvelser
- 68% af museerne har skriftlige retningslinjer for opsyn i udstillingerne
- 52% af museerne har skriftlige retningslinjer for datasikkerhed.

Forskning

Forskning er en af hovedopgaverne for de statsanerkendte museer. Det fremgår af museumsloven. De statsanerkendte museer skal forske inden for deres ansvarsområde og publicere resultaterne. Museerne skal lægge forskningen til grund for deres faglige virksomhed. Ifølge "Forskningsstrategi for Kulturministeriets område" skal forskningsinstitutioner på Kulturministeriets område forske i henhold til det almene forskningsbegreb. Det kan kort sammenfattes således:

- Originalitet – at der udvikles ny viden, indsigt og erkendelse
- Transparens – at der anvendes relevante metoder og kontekstualisering i relevante teoridannelser
- Gyldighed – at der redegøres for arbejdets forhold til relevante videnområder, og at forskningsarbejdet fremstilles, så det er tilgængeligt for fagfællebedømmelse.

84 statsanerkendte museer har i 2010 samlet publiceret 435 forskningspublikationer med en klar forbindelse til hvert enkelt museums ansvarsområde. Det er et fald på 41% siden 2009, hvor der blev produceret 741 forskningspublikationer med forbindelse til museernes ansvarsområde.

27 museer publicerede ikke forskning i relation til deres ansvarsområde i 2010. Det svarer til 24% af museerne. Det er en stigning siden 2009, hvor det kun var 19% af museerne, som ikke udgav forskning relateret til deres ansvarsområde.

Tabel 8 viser, at der er en betydelig andel kunst- og kulturhistoriske museer, som ikke publicerede forskning i 2010. Samtidig ses det, at det gennemsnitlige antal forskningspublikationer varierer markant mellem museumskategorierne. Det kan blandt andet skyldes, at der i kategorien med blandede museer kun er museer med en omsætning på over 10 mio. kr.

Tabel 8.
Forskningspublikationer inden for ansvarsområdet i forhold til kategori

	Forskningspublikationer i alt	Andel museer uden forskningspublikationer	Forskningspublikationer i gennemsnit for publicerende museer
Kultur	249	25%	4,5
Kunst	77	26%	3,3
Natur	16	0%	8,0
Blandet	93	0%	18,6

*Tabel 9.
Forskningspubli-
kationer inden for
ansvarsområde i
forhold til omsæt-
ning*

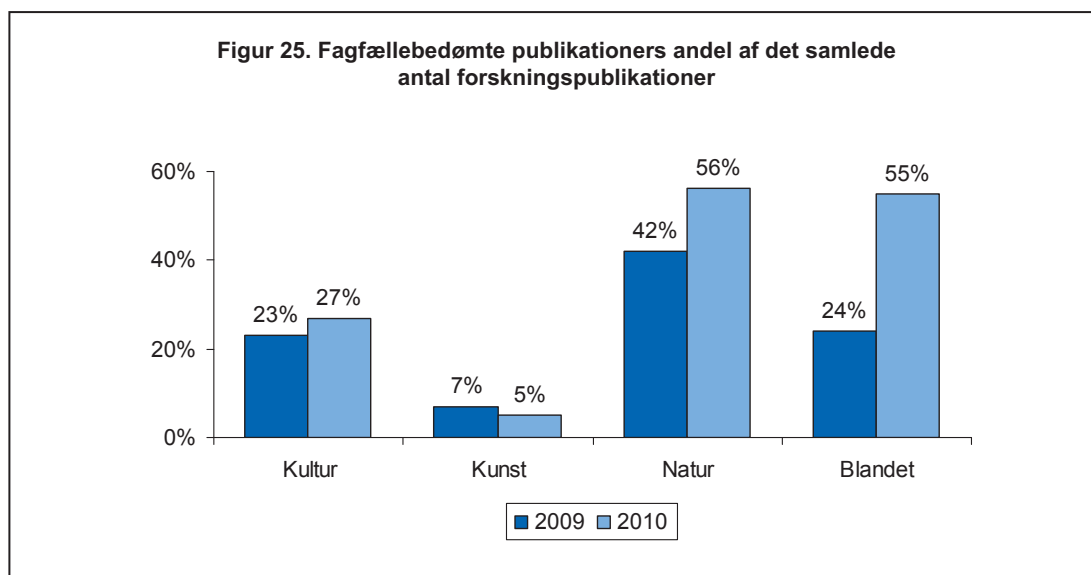
Omsætning i mio. kr.	Andel museer uden forskningspublikationer	Forskningspublikationer i gennemsnit for publicerende museer
0-4,9	50%	2,9
5-9,9	30%	2,7
10-14,9	18%	2,4
15-19,9	27%	4,4
>20	8%	11,9

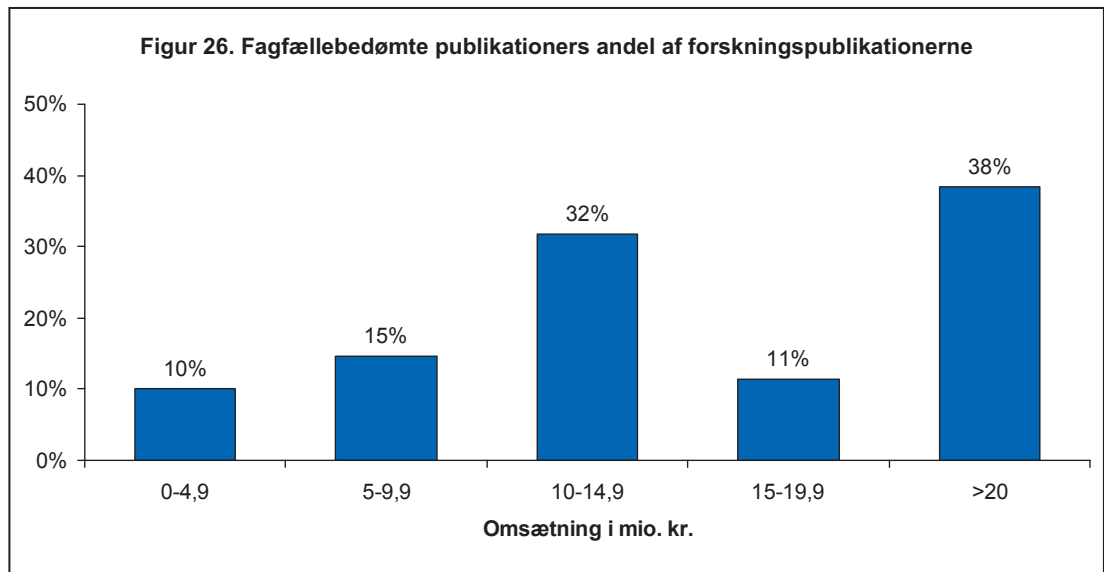
I tabel 9 ses en sammenhæng mellem museernes omsætning og andelen af museer, som ikke har publiceret forskning i 2010. Jo mindre omsætning, des færre museer publicerer.

156 forskningspublikationer ud af de i alt 435 blev udarbejdet i samarbejde med andre danske museer eller universiteter. Det svarer til 36 % af det samlede antal forskningspublikationer i 2010. Det er en stigning siden 2009, hvor det kun var 26 % af forskningspublikationerne, som var udarbejdet i samarbejde med andre danske museer eller universiteter.

I henhold til det almene forskningsbegreb er det en forudsætning for gyldigheden, at forskningsarbejdet fremstilles, så det er tilgængeligt for fagfællebedømmelse (peer review).

131 af forskningspublikationerne var omfattet af fagfællebedømmelse. Det svarer til 30%. Figur 25 viser, at de naturhistoriske museer og museerne med blandet kategori har en væsentlig højere andel af fagfællebedømte publikationer end de øvrige museumskategorier. Kunstmuseerne har omvendt en meget lav andel af fagfællebedømte publikationer. Selvom antallet af forskningspublikationer er faldet fra 2009 til 2010, viser figur 25, at andelen af forskningspublikationer omfattet af fagfællebedømmelse er steget fra 2009 til 2010.

Figur 26 viser en tendens til, at andelen af forskningspublikationer omfattet af fagfællebedømmelse er højere, når museernes omsætning stiger. De største museers andel er således fire gange så stor som de mindstes. Museerne med en omsætning på 15-19,9 mio. kr. falder dog uden for denne tendens.

Formidling

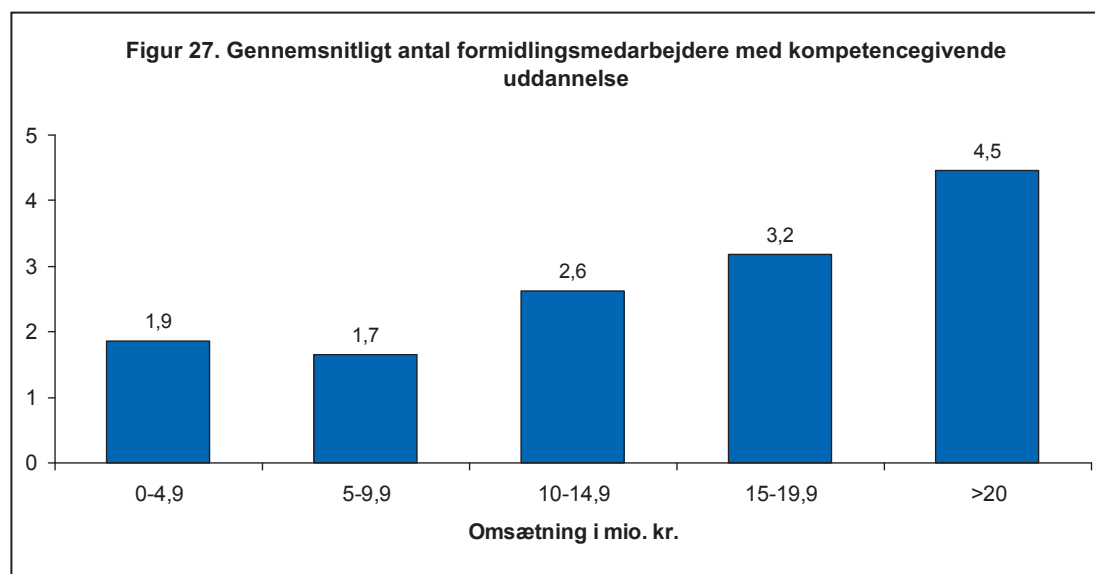
Formidling er en af museernes hovedopgaver. Det fremgår af museumsloven.

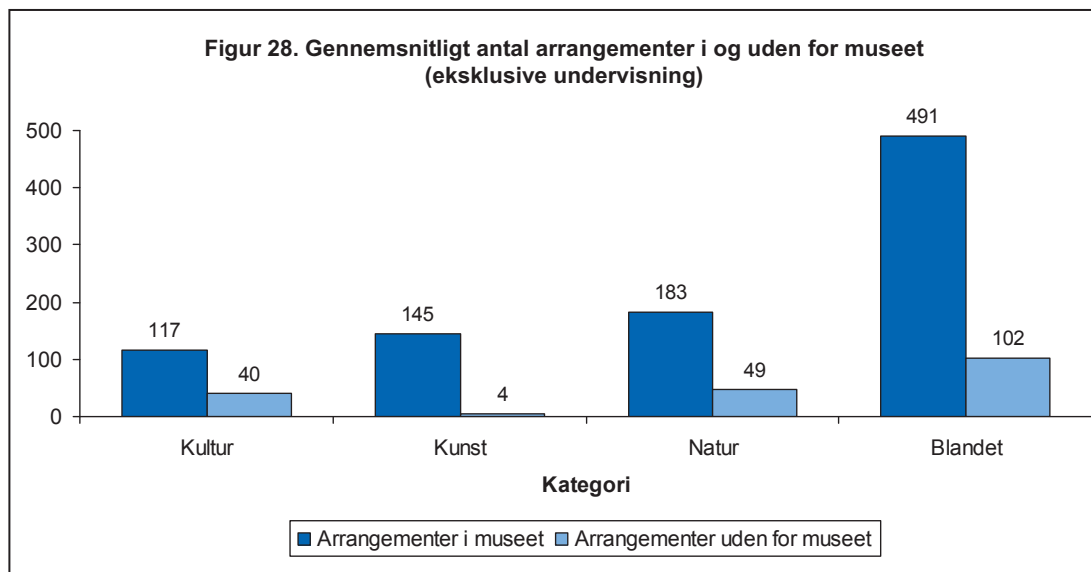
Ved sin formidling bringer museet systematisk sin faglige viden og sine samlinger i spil forhold til brugerne. Museets formidling omfatter udstillinger, undervisning, aktiviteter i og uden for museet, publikationer og digital formidling. "Udredning om museernes formidling" anbefaler bl.a. en kvalificering af formidlingsmedarbejdernes kompetencer, at formidlingen søger nye analoge og digitale platforme, at den orienterer sig mod forskellige brugergrupper, samt at den sker i dialog med brugerne og gennem partnerskaber mellem museer og andre institutioner, nationalt og internationalt.

Kompetencer

86% af museerne har formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning. 84% af de kulturhistoriske og 90% af kunstmuseerne har formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse. I den blandede og naturhistoriske kategori har alle museerne formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse.

Figur 27 viser en tendens til, at jo større omsætning museerne har, des flere formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse har de i gennemsnit. Museerne med en omsætning under 5 mio. kr. afviger dog en anelse fra den generelle tendens.

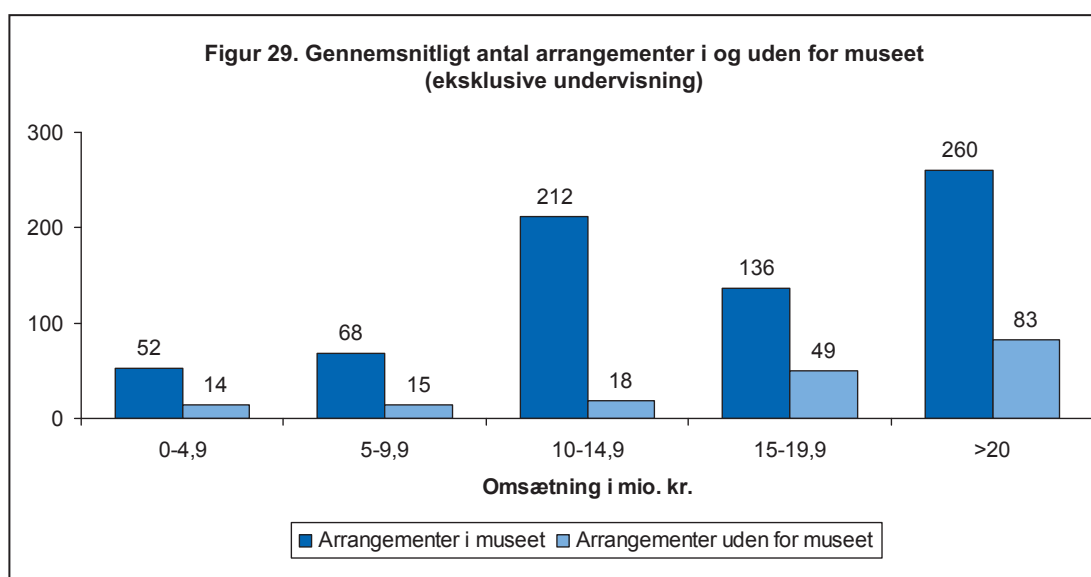

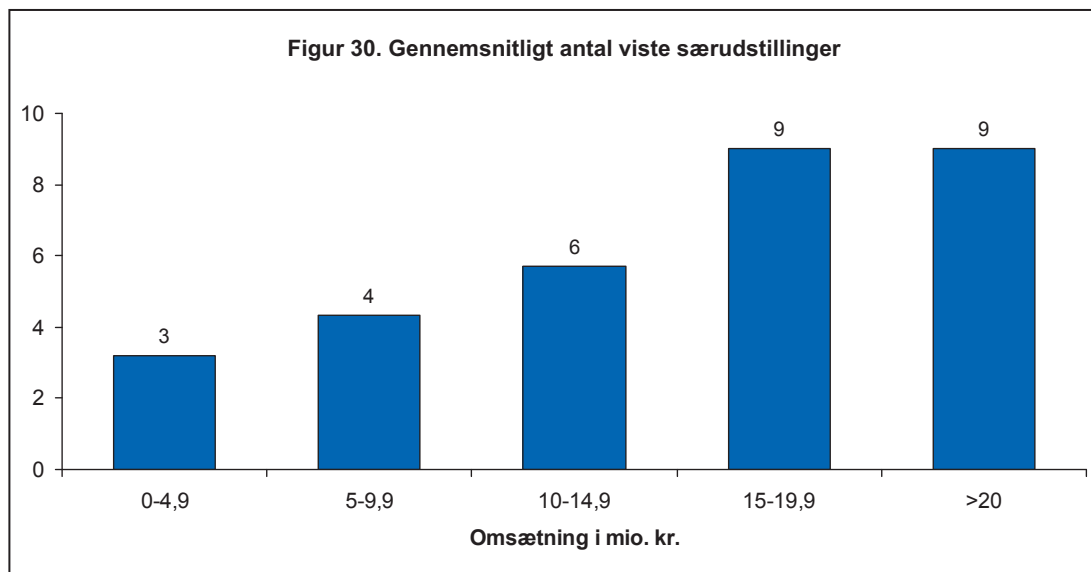
Formidlingsarrangementer

Museer gennemfører formidlingsarrangementer i museet og uden for museet. I museet er det f.eks. omvisninger, foredrag og workshops. Uden for museet er det f.eks. byvandring. På figur 28 ses, hvor mange arrangementer museerne i de forskellige kategorier har haft i og uden for museet i 2010. Det ses, at den blandede kategori har flest arrangementer både i og uden for museet. Det kan blandt andet skyldes, at der i denne kategori er flere store museer med mange besøgsafdelinger. Alle muse-

umskategorier gennemfører flere arrangementer inden for museets mure end udenfor. I gennemsnit har kunstmuseerne kun ganske få arrangementer uden for museet.

Figur 29 viser en sammenhæng mellem museernes størrelse og det gennemsnitlige antal arrangementer i og uden for museerne. Jo større omsætning, des flere arrangementer har museerne. Selvom museerne med en omsætning på 15-19,9 mio. kr. afviger lidt, er den generelle tendens klar.

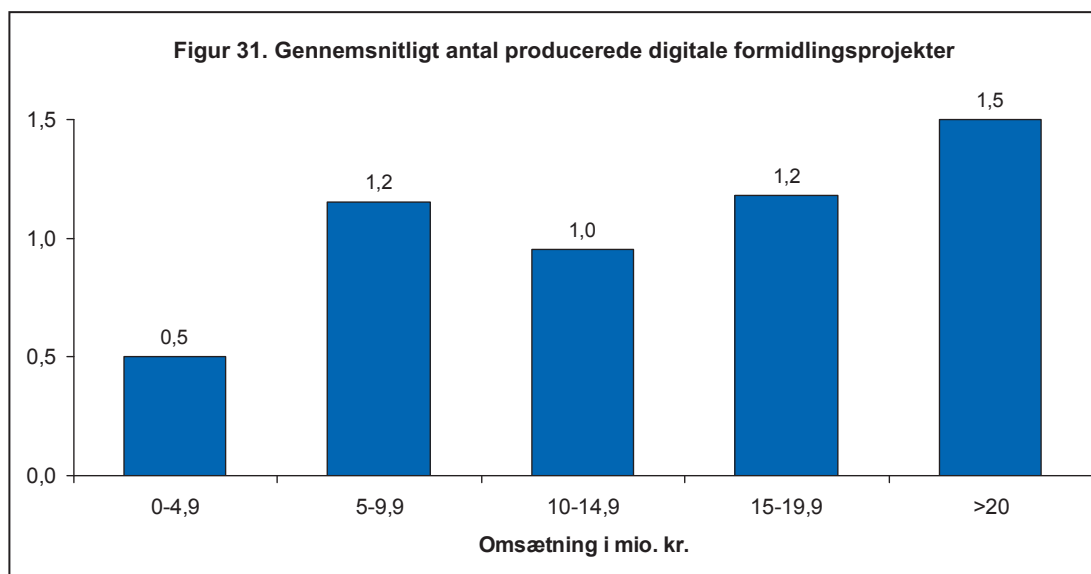
Særudstillinger

Udstillinger af genstande, værker eller præperater er et særkende for museer og er traditionelt museernes primære formidlingsform. En udstilling kan være af længere eller af kortere varighed. De skiftende udstillinger, der ofte belyser aktuelle, specifikke emner, kaldes i almindelighed særudstillinger.

De 111 statsanerkendte museer viste tilsammen 654 særudstillinger i 2010. Det svarer til 6,5 i gennemsnit. Af figur 30 ses det, at jo større omsætning museerne har, des flere særudstillinger viser de.

Digitale formidlingsprojekter

I 2010 producerede museerne i alt 123 digitale formidlingsprojekter. Figur 31 viser, at jo større museerne er, des flere digitale formidlingsprojekter producerer de. Museer med den omsætning på 5-9,9 mio. kr. afviger dog fra tendensen.

*Tabel 10.
Gennemsnitligt
antal gennemførte
arrangementer
med outreach-
perspektiv i hver
museumskategori*

	Gennemsnitligt antal gennemførte arrangementer med outreach-perspektiv
Kultur	11
Kunst	9
Natur	4
Blandet	12

Museernes hjemmesider

Alle 111 statsanerkendte museer har hjemmesider. 54 af museerne har brugerinddragende faciliteter på hjemmesiden, f.eks. blogs, diskussionsfora og wiki-inspirerede funktioner.

Outreach

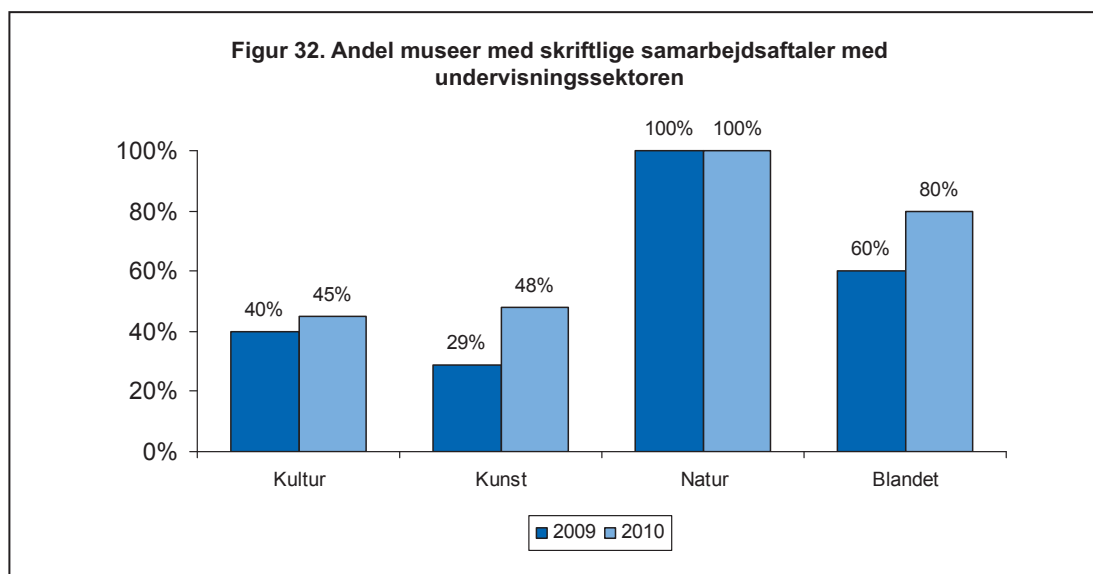
“Udredning om museernes formidling” anbefaler, at museerne arbejder proaktivt med nye eller underrepræsenterede brugergrupper. I 2010 arrangerede 66 museer formidlingstilbud, der er tilrettelagt til nye brugergrupper – såkaldt “outreach”. Det svarer til 60% af museerne. Tabel 10 viser, at de naturhistoriske museer var mindst engageret i outreach-arrangementer.

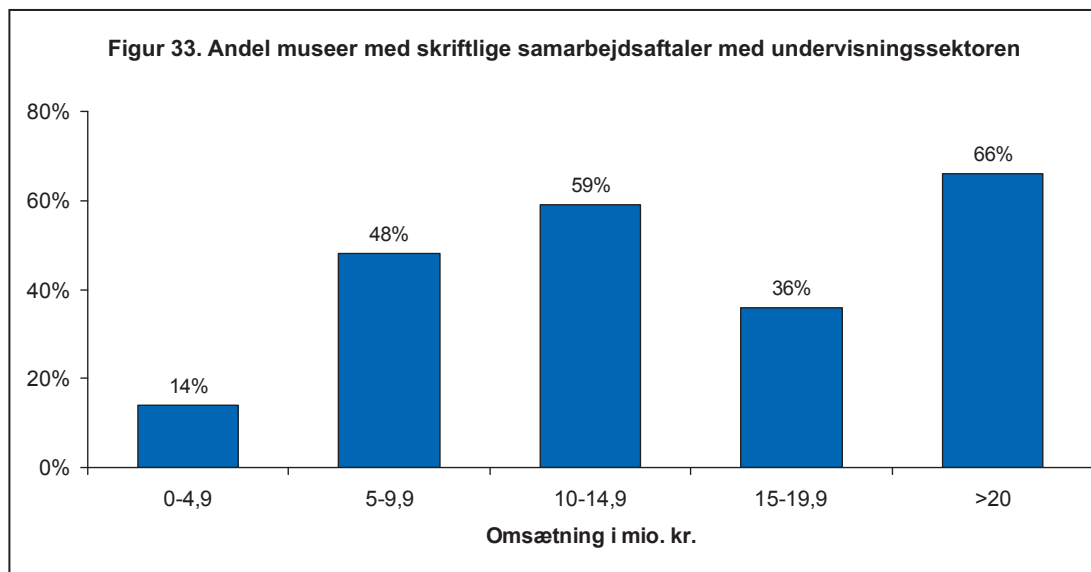
Undervisning

Alle statsanerkendte museer har gratis adgang for elever fra grundskoler og ung-

domsuddannelser. Mange har desuden undervisningstilbud henvendt til grundskolerne og ungdomsuddannelserne. Undervisningen kan være gratis for brugerne, eller den tilbydes mod betaling. “Udredning om museernes formidling” anbefaler en styrkelse af museernes tilbud til undervisningssektoren gennem samarbejde og koordinering mellem skoler og museer.

54 museer oplyser, at de har indgået skriftlige samarbejdsaftaler om undervisning med undervisningssektoren. Det svarer til 49% af museerne. Det er til en stigning på 10 procentpoints siden 2009. Figur 32 viser, at der er stor forskel på museumskategoriernes tilbøjelighed til at indgå forpligtende aftaler med undervisningssektoren, men siden 2009 har der været fremgang i andelen af museer med samarbejdsaftaler inden for alle kategorier undtagen den naturhistoriske, hvor alle museer havde samarbejdsaftaler i 2009.

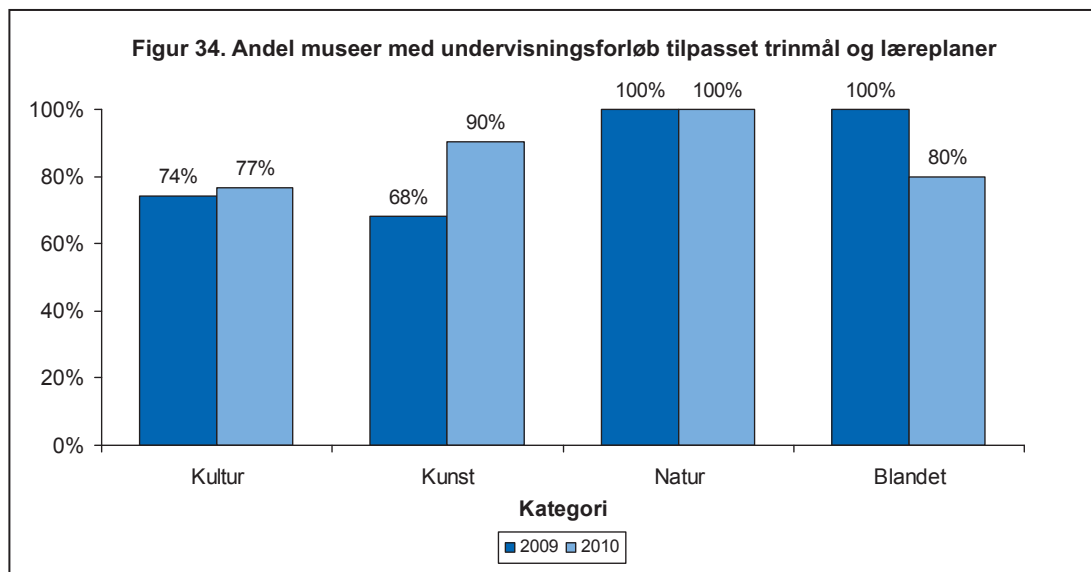

Figur 33 viser en klar tendens til, at jo større museerne er, des flere har samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. Kun museerne med en omsætning på 15-19,9 mio. kr. afviger fra tendensen.

Tabel 11 viser, at de 54 museer med skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren i gennemsnit underviser 59 flere klasser end de 57 museer uden skriftlige samarbejdsaftaler. Det svarer til 32% flere skoleklasser. Det er en stigning siden 2009, hvor de museer, som havde skriftlige aftaler med undervisningssektoren, i gennemsnit underviste 20% flere klasser.

Tabel 11 Antal underviste skoleklasser på museer med og uden skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren.

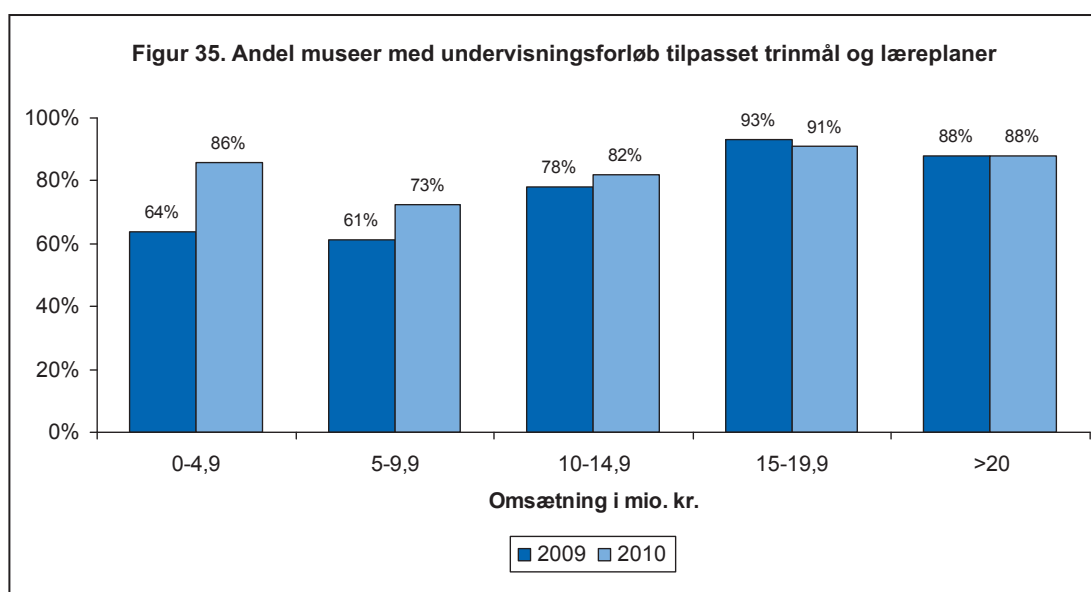
Skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren	Gennemsnitligt antal klasser
Nej	127
Ja	186

89 museer har undervisningsforløb tilpasset grundskolernes og ungdomsuddannelsens trinmål og læreplaner. Det svarer til 80% af museerne. Figur 34 viser variation mellem museumskategorierne, hvad angår undervisningsforløb tilpasset grundskolernes og ungdomsuddannelsens trinmål og læreplaner. Variationen har dog udlignet sig siden 2009, fordi flere kunstmuseer og kulturhistoriske museer har fået undervisningsforløb tilpasset trinmål

og læreplaner. Til gengæld har der tilsyneladende været en tilbagegang blandt museerne af blandet kategori, hvor et museum ikke længere har undervisningsforløb tilpasset trinmål og læreplaner

Figur 35 viser, at der blandt de mindre museer har været en stor fremgang i andelen af museer med undervisningsforløb tilpasset trinmål og læreplaner.

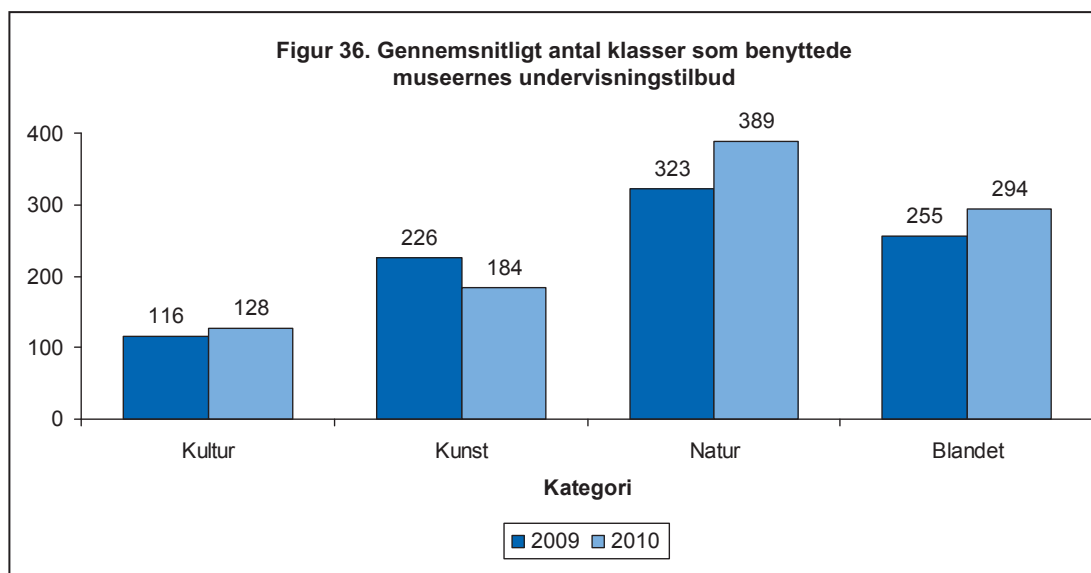
Tabel 12 gennemsnitligt antal underviste klasser på museer med og uden undervisningstilbud koordineret med trinmål og lærerplaner

Undervisningstilbud efter trinmål og læreplaner	Gennemsnitligt antal klasser
Nej	90
Ja	171

Tabel 12 viser, at de museer, som har annoncerede undervisningstilbud koordineret med trinmål og læreplaner, i gennemsnit underviser 81 flere skoleklasser end de 22, som ikke har. Det svarer til 89% flere skoleklasser.

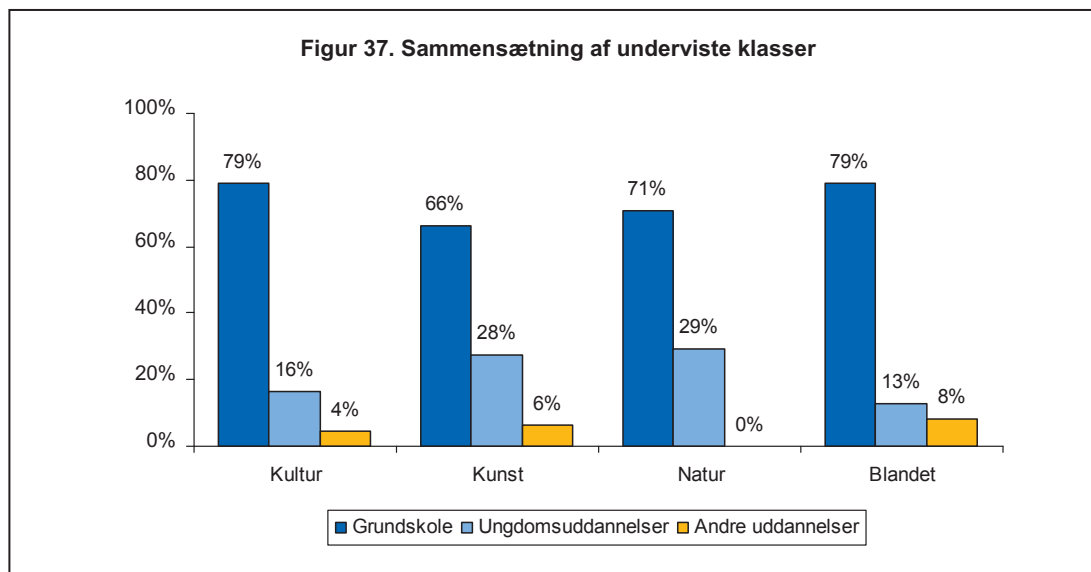
I 2010 modtog 17.270 skoleklasser museernes undervisningstilbud. Det svarer til 156 klasser i gennemsnit pr. museum. Figur 36 viser, at de naturhistoriske museer i gennemsnit underviste flest skoleklasser. Figuren viser også, at det gennemsnitlige antal underviste klasser er steget fra 2009 til 2010 inden for alle kategorier undtagen kunst, hvor det er faldet med næsten en femtedel.

Tabel 13 viser, at langt størstedelen af skoleklasserne kom fra grundskolen. Kun 20% kom fra ungdomsuddannelserne. En del af forklaringen er, at grundskolen har 10 klassetrin, og ungdomsuddannelserne typisk kun har 2-3 klassetrin. Samtidig er det ikke alle unge, som tager en ungdomsuddannelse. Gruppen af grundskoleelever er derfor langt større end gruppen af elever på ungdomsuddannelser.

Tabel 13. Sammensætningen af skoleklasser, der modtog undervisning på museerne

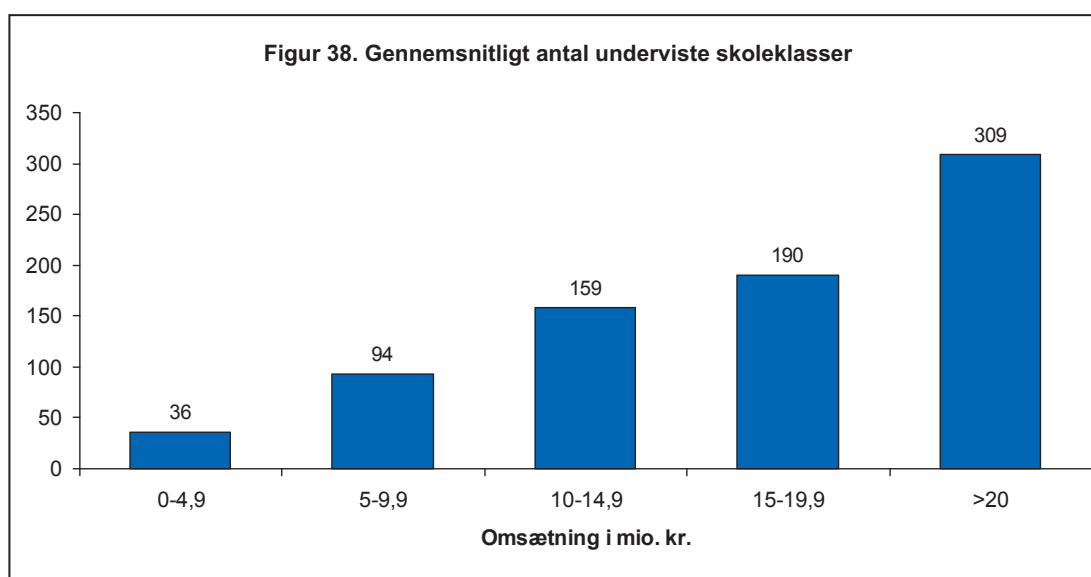
	Procentdel
Grundskole	73%
Ungdomsuddannelser	20%
Andre uddannelser	7%

Figur 37 viser sammensætningen af skoleklasser i forhold til hver museumskategori. Det fremgår bl.a., at kunstmuseerne og de naturhistoriske museer i højere grad end de øvrige museumskategorier underviser klasser fra ungdomsuddannelserne. Siden 2009 er andelen af underviste klasser fra ungdomsuddannelserne er steget inden for alle kategorierne undtagen kunst, hvor andelen er blevet fastholdt. Stigningen er størst på de naturhistoriske museer, hvor andelen af klasser fra ungdomsuddannelserne er steget fra 7% til 29%.

Figur 38 viser, at et museums størrelse i høj grad er bestemmende for det gennemsnitlige antal klasser, som deltager i undervisningen. De allerstørste museer har i gennemsnit mere end otte gange flere klasser end de allermindste.

Der er ingen sammenhæng mellem museernes størrelse og sammensætningen af klasserne, som benytter deres undervisningstilbud.

Forvaltning af den faste kulturarv

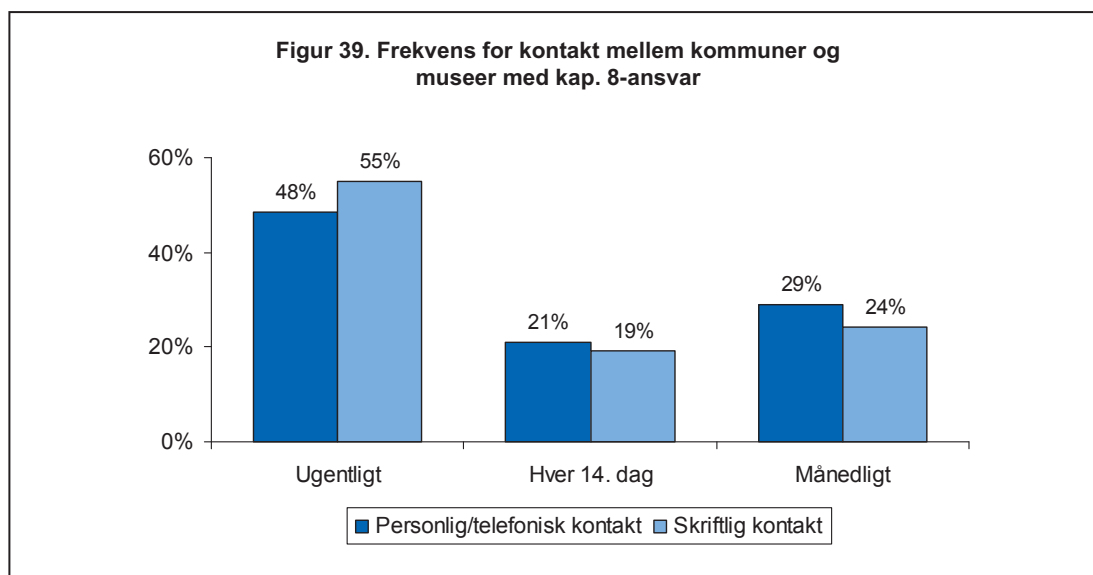
Generelt

62 af de statsanerkendte museer løser lovpligtige opgaver til sikring af den faste kulturarv uden for museet. Bestemmelserne herom findes i museumslovens kapitel 8. Til den faste kulturarv hører blandt andet den arkæologiske kulturarv, bygningskulturen, kulturmiljøer og kulturlandskaber. Museerne løser opgaverne i samarbejde med kommuner og andre myndigheder.

Kommunerne er gennem den fysiske planlægning den største forvalter af kulturarv i Danmark. For at sikre bevaringsværdier for eftertiden er det derfor vigtigt, at museerne har et tæt samarbejde med kommunerne omkring eksempelvis kommuneplanerne og lokalplanerne.

Af figur 39 ses, at omkring halvdelen af museerne har ugentlig skriftlig og mundtlig kontakt med kommunerne. Ca. 20% har det hver 14. dag. 24% har månedlig skriftlig kontakt med kommunen, og 29% har månedlig mundtlig kontakt.

- 52 af museerne med kap. 8-ansvar har bidraget til den seneste kommuneplan. Det svarer til 84%.
- 34 af museerne med kap. 8-ansvar har medvirket til formuleringen af den seneste kommuneplan. Det svarer til 55%.
- 29 af museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at museets bidrag har ført til ændringer i den seneste kommuneplan. Det svarer til 47%.
- 51 af museerne med kap. 8-ansvar har bidraget til lokalplaner. Det svarer til 82%.
- 37 af museerne med kap. 8-ansvar har medvirket til formuleringen af lokalplaner. Det svarer til 55%.
- 24 af museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at museets bidrag har ført til ændringer i lokalplaner. Det svarer til 39%.

Tabel 14. Antal indsigelser og andelen af fulgte indsigelser i forhold til museernes henholdsvis deltagelse og ikke-deltagelse i formuleringen af kommune- og lokalplaner.

	Antal museer	Indsigelser i gennemsnit	Andel indsigelser fulgt
Deltaget i formulering af kommuneplan	34	32	69%
Ikke deltaget i formulering af kommuneplan	28	8	29%
Deltaget i formulering af lokalplaner	37	33	64%
Ikke deltaget i formulering af lokalplan	25	5	47%

Tabel 14 viser, at de museer, som deltog i formuleringen af kommune- og lokalplaner, i gennemsnit gjorde markant flere indsigelser i bygge- og anlægssager i 2010. Det kan skyldes, at disse museer mere synlige samarbejdspartnere for kommunerne, og at kommunerne derfor involverer dem i deres planlægningsarbejde. Det ses også, at andelen af indsigelser, som kommunerne følger, er højere for de museer, som har deltaget i formuleringen af kommune- og lokalplaner.

Museerne med kapitel 8-ansvar har bidraget til i alt 889 kommunale lokalplaner i 2010. Det svarer til 14 i gennemsnit pr. museum. Tilsammen har de haft 110.639 bygge- og anlægssager til gennemsyn. Det svarer til 1.785 i gennemsnit. Museerne har gjort 1.313 indsigelser. 819 af indsigelserne er blevet fulgt. Det svarer til 62% af indsigelserne. Museerne med arkæologisk ansvar har desuden foretaget 1.251 uopfordrede henvendelser til bygherrer.

Museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at deres samarbejde med planmyndighed og bygherre har medvirket til at sikre kulturarven 994 gange i 2010. To museer vurderer desuden, at deres arbejde resulterer i sikring af kulturarv, hver gang de har kontakt med planmyndighed eller bygherre.

Arkæologiske undersøgelser

Blandt de 62 museer med kapitel 8-ansvar i 2010 havde 43 af museerne et arkæologisk ansvar inden for et geografisk område. Den arkæologiske aktivitet er meget svingende fra år til år og mellem museerne som følge af varierende anlægsaktivitet

og forskellige størrelser på museernes ansvarsområder.

I forbindelse med forberedelse af jordarbejder kan bygherre indhente en udtalelse hos det arkæologiske museum om, hvorvidt arbejdet kan indebære en risiko for at ødelægge væsentlige fortidsminder. Som led i udarbejdelsen af denne udtalelse kan de arkæologiske museer gennemføre mindre forundersøgelser, som museet selv betaler, eller en større forundersøgelse, som bygherre betaler på baggrund af et budget, som museet har udarbejdet.

Hvis det ud fra forundersøgelserne bliver vurderet, at der er fundet væsentlige fortidsminder, skal der gennemføres en arkæologisk undersøgelse, der betales af bygherren, eller jordarbejdet kan blive ændret eller flyttet, så fortidsminderne bliver bevaret på stedet. Alle budgetter, som sendes til bygherren, skal godkendes af Kulturstyrelsen.

De 43 museer har gennemført 551 mindre forundersøgelser. Det svarer til 13 i gennemsnit, men der er en stor spredning på, hvor mange mindre forundersøgelser museerne laver. Tre har ingen lavet, men et har lavet 50.

De arkæologiske museer har fået godkendt 540 budgetter for større, bygherrefinansierede forundersøgelser. Det er stort set status quo i forhold til 2009, hvor fik de godkendt 547. De arkæologiske museer har desuden fået godkendt 278 budgetter for bygherrefinansierede undersøgelser. Det er et fald i forhold til 2009, hvor de fik godkendt 390. I gennemsnit fik de arkæologi-

Tabel 15. Antal godkendte budgetter for større bygherrefinansierede forundersøgelser og bygherrefinansierede undersøgelser

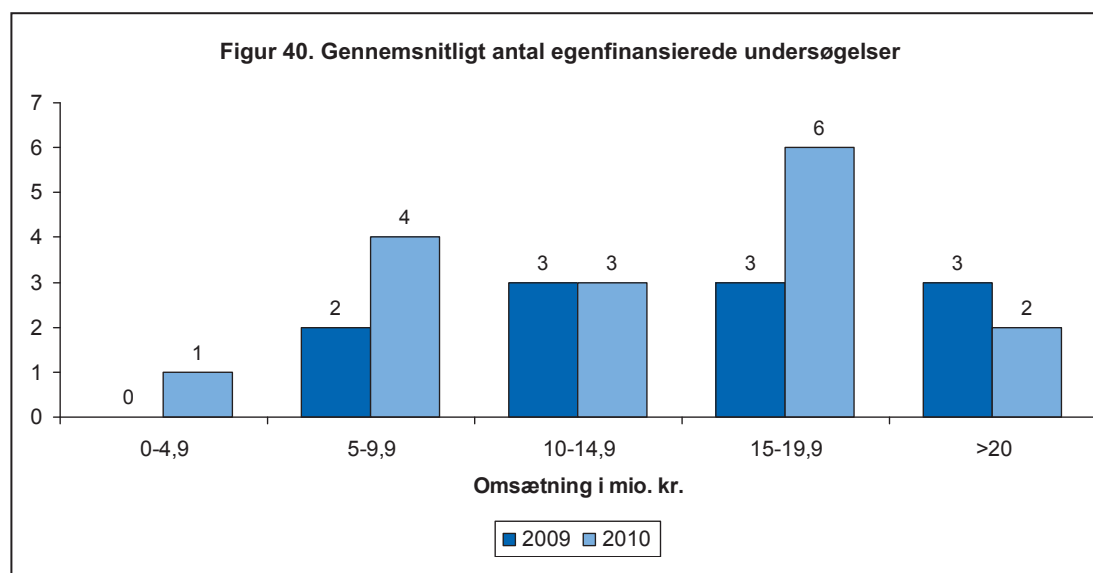
Godkendte budgetter for større forundersøgelser	Antal museer	Godkendte budgetter for undersøgelser	Antal museer
0	3	0	9
1-10	17	1-10	24
11-25	19	11-25	9
26-50	4	26-50	1

ske museer godkendt 12,6 budgetter for større, bygherrefinansierede forundersøgelser og 6,5 budgetter for bygherrefinansierede undersøgelser i 2010. Som det ses i tabel 15, er der stor spredning på, hvor mange budgetter museerne får godkendt.

Ved siden af den arkæologi, som gennemføres i henhold til museumslovens kapitel 8, kan de arkæologiske museer som led i deres forskning gennemføre egenfinansierede arkæologiske undersøgelser. De arkæologiske museer har gennemført 147 egenfinansierede arkæologiske undersøgelser i 2010. Det svarer til 3,4 i gennem-

snit. Der er dog en stor spredning på, hvor mange egenfinansierede undersøgelser museerne gennemførte. 13 museer gennemførte ingen. 20 museer gennemførte 1-4 egenfinansierede undersøgelser. Syv museer gennemførte 4-10 egenfinansierede undersøgelser. Derudover er der et, som gennemførte 15, et, som gennemførte 25, og et, som gennemførte 34 egenfinansierede arkæologiske undersøgelser.

Figur 40 viser, at der ikke er nogen sammenhæng mellem museernes omsætning og det antal egenfinansierede undersøgelser, de gennemfører i gennemsnit.

METODISKE OVERVEJELSER

Undersøgelsen baserer sig på museernes egne indberetninger, så selvom Kulturstyrelsen i vid udstrækning har forsøgt at validere de indkomne spørgeskemaer, er det ikke muligt at gennemføre en fuldkommen validering af data.

Med en 100% ⁹ besvarelsesprocent er undersøgelsen fuldt ud repræsentativ. Nogle af museumskategorierne er dog ganske små. Der er kun to naturhistoriske museer og fem blandede museer. Det betyder, at selvom undersøgelsen er udtømmende, kan selv små forskydninger i data have en afgørende effekt på udfaldet i de to kategorier.

Af nedenstående tabel 16 ses, hvordan museumskategorierne fordeler sig i de forskellige omsætningsgrupper. Det ses, at de kulturhistoriske museer og kunstmuseerne fordeler sig forholdsvist jævnt i omsætningsgrupperne. Den jævne fordeling

betyder, at analyserne i kategorierne ikke dækker over, at de kulturhistoriske museer eksempelvis har en omsætningssammensætning, som adskiller sig afgørende fra kunstmuseerne. Dette gør sig dog gældende for den blandede kategori, hvor museerne kun har omsætninger i den høje ende, da ingen har en omsætning på under 10 mio. kr., og 3/5 har en omsætning over 20 mio. kr. I denne kategori er det vanskeligt at sige, om variationer i forhold til de andre kategorier dækker over reelle forskelle mellem kategorierne, eller om det er den højere omsætning, som giver udslaget.

Museernes bruttoudgifter er valgt som et størrelsesmål, da de afspejler museernes aktivitet. Der kunne være valgt andre størrelsesmål eksempelvis antal brugere eller antal fastansatte. Fælles for alle størrelsesmålene for museerne er dog, at de lider under svagheder, alt afhængigt af hvad man ønsker at analysere.

Tabel 16. Andelen af museer i hver kategori i de enkelte omsætningsgrupper

Omsætning i mio. kr.	Kultur	Kunst	Natur	Blandet	I alt
0-4,99 (n=14)	12 86%	2 14 %	0 %	0%	100%
5-9,99 (n=40)	25 63%	15 38 %	0 %	0%	100%
10-14,99 (n=22)	15 68%	5 23 %	1 5 %	1 5%	100%
15-19,99 (n=11)	7 64%	3 27 %	0 0 %	1 9%	100%
> 20 (n=24)	14 58%	6 25 %	1 4 %	3 13%	100%

⁹ De fem museer, som ikke har besvaret spørgeskemaet til "Danske museer i tal", blev enten fusioneret i løbet af 2010 eller pr 1. januar 2011.

BILAG 1.

UNDERSØGELSENS SPØRGESKEMA

Teksten i *kursiv* er den forklarende tekst til museerne

Arbejdsgrundlag

- Hvor mange geografisk adskilte og bemandende besøgsadresser driver museet? (skriv antal)
- Hvor mange af disse er lokalhistoriske arkiver? (skriv antal)
- Angiv hjemstedskommunens ordinære tilskud til museumsdriften i det sidste kalenderår beregnet pr. indbygger. (skriv antal kroner) (*Værdien af gratis husleje, betaling for arkæologiske undersøgelser samt tilskud kommunen yder museet for løsning af andre opgaver end de museale skal ikke medregnes.*)

Museets ledelse

- Hvor mange bestyrelsesmedlemmer er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer? (skriv antal) (*Herunder ledelsesmæssige, juridiske, økonomiske, forretningsmæssige, kultur-, natur- eller kunstfaglige kompetencer*)
- Hvordan er kønsfordelingen i museets bestyrelse? (skriv antal kvinder, antal mænd)
- Hvad er aldersgennemsnittet i museets bestyrelse? (skriv antal år)

Medarbejdere

- Har museet fastansatte videnskabelige medarbejdere, der uddannelsesmæssigt modsvare hele museets ansvarsområde? (Ja / nej) (*Museumslederen medregnes i opgørelsen*)

- Hvor mange fastansatte årsværk rådede museet over i sidste kalenderår? (skriv antal)
- Heraf antal fastansatte videnskabelige årsværk? (skriv antal) (*Museumslederen medregnes i opgørelsen*)
- Hvor mange fastansatte årsværk udgjordes af fleksjobs eller lignende ordninger? (skriv antal)
- Hvor mange årsværk blev udført af medarbejdere i tidsbegrænset ansættelse? (skriv antal)
- Hvor mange årsværk (anslået) blev udført af frivillige? (skriv antal)

Samlingen og dens bevaring

- Er dele af samlingen uden relation til ansvarsområdet? (Ja / nej)
- Hvor mange genstande/værker/præparater **eller** inventarnumre er der i samlingen? (Skriv antal genstande/værker/præparater eller antal inventarnumre) (*Arkivalier i lokalhistoriske arkiver, der er afdelinger af museet, hører kun til samlingen, hvis museet har truffet principiel beslutning herom. Hvis arkivalierne betragtes som en del af samlingen, er de omfattet af museumslovens bestemmelser om samlingsvaretagelsen. Herunder indberetning til de centrale registre.*)
- Fører museet konserveringsfagligt tilsyn med hele samlingen efter faste terminer? (Ja / nej) (*Udlånte og uddeponeerede genstande er en del af museets samling*)
- Føres der logbog i forbindelse med tilsynet? (Ja / nej)

- Hvor stor en procentdel af museets samlinger hører bevaringsmæssigt til i kategorierne:
 - Formidlingseget tilstand (Skriv antal %)
 - Stabiliseret tilstand (Skriv antal %)
 - Behandlingskrævende tilstand (Skriv antal %)
 - Svært skadet tilstand (Skriv antal %)

(Opgørelsen er oversigtlig, men bør hvile på en konserveringsfaglig vurdering. For definitioner af de forskellige kategorier henvises til Kulturministeriets (2003) "Udredning om bevaring af kulturarven", side 26)

Indsamling og udskillelse

- Har museet skriftlige retningslinjer for modtagelse/indkomst? (Ja / nej)
- Anfører museet en museumsfaglig begrundelse for hver accession, som en del af sin registrering? (Ja / nej)
- Hvor mange genstande/værker/præparater blev optaget i samlingen sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange af disse blev passivt indsamlet? (Skriv antal)
- Har museet en nedskreven plan for udskillelse fra samlingen? (Ja / nej)
- Har museet det sidste kalenderår udskilt genstande/værker/præparater fra samlingen? (Ja / nej)
- Hvor mange genstande/værker/præparater har museet udskilt fra samlingen sidste kalenderår (Skriv antal)

Registrering

De følgende fem spørgsmål vedrører kunst- og kulturhistoriske samlinger

- Hvor stor en procentdel af museets samling er fuldt registreret, analogt eller digitalt? (Skriv antal %)
- Hvor stor en procentdel af museets samling er indberettet til Museernes Samlinger / KID? (Skriv antal %)
- Hvor mange genstande/værker har museet indberettet det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Følger museet sin handlingsplan for indberetning til centralregistre? (Ja / nej)
- Er museets registratorer uddannede til opgaven? (Ja / nej) *(F.eks. ved at have gennemgået Museumshøjskolens eller ODM's registreringskurser)*

Forskning

- Hvor mange forskningspublikationer med klar forbindelse til museets ansvarsområde har museet publiceret det sidste kalenderår? (Jf. forskningsdefinitioner i publikationen "Forskningsstrategi for Kulturministeriets område", Kulturministeriet 2009)
 - Arkæologiske? (Skriv antal)
 - Nyere tids kulturhistorie? (Skriv antal)
 - Kunsthistoriske? (Skriv antal)
 - Naturhistoriske? (Skriv antal)
- Hvor mange af publikationerne blev udarbejdet med udenlandske samarbejdspartnere? (Skriv antal)
- Hvor mange blev udarbejdet i samarbejde med danske museer? (Skriv antal)

- Hvor mange blev udarbejdet i samarbejde med danske universiteter? (Skriv antal)
- Hvor mange blev antaget til udgivelse på forlag, der ikke var museets eget? (Skriv antal)
- Hvor mange publikationer var omfattet af fagfællebedømmelse? (Skriv antal)
- Hvor mange af publikationerne blev udarbejdet af en forsker på minimum ph.d-niveau? (Skriv antal)

Forvaltning af den faste kulturarv

Udfyldes af museer med ansvar efter museumslovens kapitel 8

- Har museet været inddraget i udarbejdelsen af de seneste kommuneplaner? (Ja / nej)
- Har museet deltaget i formuleringen af de seneste kommuneplaner? (Ja / nej)
- Har museets bidrag ført til ændringer i kommuneplanerne? (Ja / nej)
- Hvor mange lokalplaner har museet bidraget til det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange lokalplaner har museet deltaget i formuleringen af? (Skriv antal)
- Hvor mange lokalplaner har museet fået foretaget ændringer i? (Skriv antal)
- Hvor mange bygge- eller anlægssager har museet fået til gennemsyn det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange bygge- eller anlægssager har museet gjort indsigelser til det sidste kalenderår? (Skriv antal)

- Hvor mange gange har myndigheden fulgt museets indsigelser? (Skriv antal)
- Hvor ofte har museet personlig eller telefonisk kontakt med kommunen (Skriv ugentligt, hver 14. dag eller månedligt)
- Hvor ofte har museet skriftlig kontakt med kommunen? (Skriv ugentligt, hver 14. dag eller månedligt)
- Hvor mange gange har museet inden for det sidste kalenderår foretaget uopfordrede henvendelser til bygherre i forbindelse med anlægsarbejder? (Skriv antal)
- Hvor mange gange vurderer museet, at dets samarbejde med planmyndighed eller bygherre har bidraget til at sikre kulturarven? (Skriv antal)
- Hvor mange mindre arkæologiske forundersøgelser har museet gennemført i det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange egenfinansierede arkæologiske undersøgelser har museet gennemført i det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Har museet været i dialog med bygherre om eventuelle formidlingstiltag i forbindelse med arkæologiske udgravninger? (Ja / nej)

Sikring

(Oplysninger om museernes sikringsforhold vil ikke blive offentliggjort)

- Har museet tyverialarmer med automatisk signaloverførsel? (Ja / nej)
- Dækker anlægget hele samlingen? (Ja/nej)
- Har museet brandalarmer med automatisk signaloverførsel? (Ja / nej)

- Dækker anlægget hele samlingen? (Ja/nej)
- Fører museet regelmæssigt tilsyn med museets udstyr til brandbekæmpelse? (Ja / nej)
- Afholder museet årlige brandøvelser? (Ja / nej)
- Har museet skriftlige retningslinjer for opsyn i udstillingerne? (Ja / nej)
- Har museet skriftlige retningslinjer for data-sikkerhed? (Ja / nej)
- Hvor mange museumsarrangementer uden for museet (f.eks. byvandring) har museet gennemført det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Har museet skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren? (Ja / nej)
- Har museet annoncerede undervisningstilbud, koordineret med trinmål og læreplaner? (Ja / nej)
- Hvor mange skoleklasser har modtaget museets undervisningstilbud det sidste kalenderår?(Skriv antal)

Formidling

- Hvor mange af museets formidlingsmedarbejdere har en kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning.? (Skriv antal)
- Hvor mange særudstillinger har museet vist det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange digitale formidlingsprojekter har museet produceret det sidste kalenderår (Skriv antal) *(Med digitale formidlingsprojekter menes projekter, hvor museet har suppleret de fysiske udstillinger med afgrænsede, selvstændige formidlingstiltag på internettet, lokale netværk, mobiltelefoner eller andre digitale platforme.)*
- Har museet brugerinddragende faciliteter på hjemmesiden? (Ja / nej) *(F.eks. blogs, diskussionsfora og wiki-inspirerede funktioner. Et link til museets mail-adresse medregnes ikke)*
- Hvor mange omvisninger/foredrag/workshops o.l. i museet (minus skoleundervisning) er gennemført det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Heraf for særlige grupper med et outreach-perspektiv? (Skriv antal)
- Hvor mange fra grundskolen? (Skriv antal)
- Hvor mange fra ungdomsuddannelser? (Skriv antal)
- Hvor mange undervisningspublikationer (trykt eller digitalt) har museet produceret det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange formidlingspublikationer har museet publiceret det sidste kalenderår? (Skriv antal)

Museets brugere

- Hvor mange brugere besøgte museet eller deltog i museets annoncerede museumsarrangementer i det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange brugere deltog i museets offentlige og annoncerede arrangementer andre steder end på museets adresser? (Skriv antal)
- Hvor mange unikke besøg har der været på hjemmesiden det sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Hvor mange annoncerede åbningstimer efter kl. 16 havde museet det sidste kalenderår? (Skriv antal)

- Hvor mange annoncerede åbningstimer havde museet i weekends før kl. 16 sidste kalenderår? (Skriv antal)
- Har museet én eller flere støtteforeninger? (Ja / nej)
- Hvor mange medlemmer havde foreningerne tilsammen? (Skriv antal)

Bygninger og bygningsdrift

- Hvor stor en procentdel af museets samlede udgifter blev sidste kalenderår brugt til husleje/prioritetsgæld, ejendomsskatter, bygningsdrift og pleje af udendørsarealer. (Skriv antal %)

BILAG 2.

OVERSIGT OVER MUSEERNE I HVER MUSEUMSKATEGORI

Kultur

Arbejdermuseet
 Billund Museum
 Bornholms Museum
 Danmarks Mediemuseum
 Danmarks Tekniske Museum
 De Danske Kongers Kronologiske Samling
 Den Gamle By, Danmarks Købstadsmuseum
 Egnsmuseet på Sønderkov
 Energimuseet
 Folkemuseet Hillerød
 Furesø Museer
 Gammel Estrup, Herregårdsmuseet
 Give-Egnens Museum
 Glud Museum
 Greve Museum
 Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg
 Helsingør Kommunes Museer
 Historiens Hus, Ringsted
 Hjerl Hedes Frilandsmuseum
 Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre
 Holbæk Museum
 Holstebro Museum
 Horsens Museum
 Hørsholm Egns Museum
 Industrimuseet Frederiks Værk
 Industrimuseet, Horsens
 Kalundborg Museum
 Kroppedal Museum
 Kulturhistorisk Museum Randers
 Kvindemuseet i Danmark
 Københavns Bymuseum
 Køge Museum
 Lemvig Museum
 Limfjordsmuseet
 Læsø Museum
 Marstal Søfartsmuseum
 Middelfart Museum
 Moesgård Museum
 Morslands Historiske Museum
 Museerne i Frederici
 Museerne på Vestfyn
 Museerne.dk
 Museet for Thy og Vester Hanherred
 Museet for Varde By og Omegn
 Museet på Koldinghus

Museet på Syddjurs
 Museum Amager
 Museum Lolland-Falster
 Museum Midtjylland
 Nordjyllands Historiske Museum
 Nordjyllands Kystmuseum
 Næstved Museum
 Odsherreds Kulturhistoriske Museum
 Ringkøbing-Skjern Museum
 Roskilde Museum
 Rudersdal Museum
 Silkeborg Kulturhistoriske Museum
 Skanderborg Museum
 Struer Museum
 Svendborg Museum
 Sydvestjyske Museer
 Sydvestsjællands Museum
 Teatermuseet i Hofteatret
 Try Museum
 Vejle Museum
 Vendsyssel Historiske Museum
 Vesthimmerlands Museum
 Viborg Stiftsmuseum
 Vikingeskibsmuseet i Roskilde
 Ærø Museum
 Øhavsmuseet
 Økomuseum Samsø
 Østfyns Museer

Kunst

Arken, Museum for Moderne Kunst
 ARoS, Aarhus Kunstmuseum
 Bornholms Kunstmuseum
 Det Danske Kunstindustrimuseum
 Esbjerg Kunstmuseum
 Fuglsang Kunstmuseum
 Faaborg Museum for Fynsk Malerkunst
 HEART Herning Museum of Contemporary Art
 Holstebro Kunstmuseum
 Horsens Kunstmuseum
 J.F. Willumsens Museum
 Kastrupgårdsamlingen
 Kunsten, Nordjyllands Kunstmuseum
 KØS – Museet for kunst i det offentlige rum
 Louisiana, Museum for Moderne Kunst
 Museet for Fotokunst

Museet for Samtidskunst
Museum Jorn
Nivaagaards Malerisamling
Ny Carlsberg Glyptotek
Randers Kunstmuseum
Ribe Kunstmuseum
Skagens Museum
Skovgaard Museet
Storm P. Museet
Thorvaldsens Museum
Trapholt
Vejen Kunstmuseum
Vejle Kunstmuseum
Vendsyssel Kunstmuseum
Vestsjællands Kunstmuseum

Natur

Naturama
Naturhistorisk Museum – Aarhus

Blandet

Fiskeri-og Søfartsmuseet
Museum Salling
Museum Sønderjylland
Odense Bys Museer
Østsjællands Museum

DANSKE MUSEER I TAL

BASERET PÅ OPLYSNINGER FRA 2010

Udgiver: Kulturstyrelsen, 2012

Foto på forsiden: Naturama

Tekst og redaktion:

Hans-Henrik Landert og Berit Fruelund Kjærside, Kulturstyrelsen

Grafik: Kristin Wiborg

ISBN: 978-87-91298-13-4

TAK: Kulturstyrelsen vil takke alle de statsanerkendte museer
for deres bidrag til undersøgelsen

KULTURSTYRELSEN

CENTER FOR KULTURINSTITUTIONER OG DRIFTSTØTTE

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2

1553 KØBENHAVN V

TELEFON +45 33 73 33 73

POST@KULTURSTYRELSEN.DK

WWW.KULTURSTYRELSEN.DK

